

DARBININKAS

Vol. LXV, Nr. 30
Liepos — July 25, 1980

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Respublikonų partijos konvencija Detroite partijos kandidatu į JAV prezidentus nominavo pirminius rinkimus lengvai laimėjusįjį buv. Kalifornijos gubernatorių ir filmų aktorių Ronald William Reagan, o į viceprezidentus — buv. CIA direktorių George Bush.

JAV šaltiniai skelbia, kad Afganistane kasdien žūva 25 sovietų kariai, o partizanų nuostoliai yra žymiai didesni. Paskutiniuoju metu sovietų aviacija ir tankai sunaikino 50 Afganistano kaimų tose srityse, kur partizanų veikla pasireiškia. Sov. S-ga atitraukė iš Afganistano didelius ir nepaslinkusius tankus ir priešlėktuvinės raketos, ir juos pakeitė mažais, 2 žmonių įgulos tankais. Partizanai pradėję naudoti priešlėktuvinis čekoslovakų gamybos raketų svaidytuosius.

Britanija yra nutarusi sumoderninti savo branduolinių ginklų jūrinę sistemą ir tam reikalui pirks iš JAV moderniausių Trident I raketų ir joms reikalingų įrengimų. Trident I raketų tolinas siekia net apie 4,000 mylių, arba dvigubai toliau, kaip iki šiol jos turėtos Polaris raketos. Be to, kiekviena raketa yra ginkluota nuo 8 iki 10 į skirtingus taikinius nukreiptais sviediniais. Tam reikalui ji numato išleisti apie 12 bil. dol.

Japanijos liberalų partija savo pirmininku išrinko Zenko Suzuki, kuriam buvo pavesta sudaryti ir ministerijų kabinetą, nes ši partija sudaro parlamento daugumą.

Popiežius Jonas Paulius II, dalyvaudamas Brazilijos vyskupų konferencijoje, juos įspėjo, kad jų susirūpinimas gyventojų socialiniais reikalais negali pakeisti evangelijos skelbimo.

Į Egiptą atvyko eskadrilė JAV F-4E lėktuvų, kurie per 3 mėn. dalyvaus Egipto karo aviacijos apmokyme. Per jų 6,000 mylių kelionę jie turėjo papildyti kuru ore net 10 kartų.

Irane buvo susektas kariuomenės šamokslas vyriausybei nuversti ir Khomeini nužudyti. Jį ruošęs Prancūzijos egzile gyvenęs paskutinis šacho min. pirmininkas Shalpur Bakhtiar. Buvo areštuota apie 150 šarvuotos divizijos karių ir daug civilių žmonių. Areštuoti ir du generolai, buvę aviacijos ir žandarmerijos viršininkai.

Turkijos Juddosios jūros pakraštį esantį Fatsa miestą, kurį laiką valdė sveltimu vardu prisidengęs komunistinis burmistras ir įvairūs liaudies komitetai, bet paskutiniu metu jį užėmė kariuomenės batalionas ir sugrąžino prieš tai buvusią tvarką.

Pasaulinis žydų kongresas, koordinuojąs viso pasaulio žydų organizacijų veiklą, priėmė rezoliuciją, reikalaujančią suteikti palestiniečiam Camp David sutarty principų teises.

Bolivijos prezidento rinkimuose daugiausia balsų surinko kairiųjų grupių kandidatas Hernan Siles Zuazo, surinkdamas 38.74 proc. balsų, centro kandidatas Victor Paz Estenssoro — 20.14 ir dešiniųjų kandidatas — Hugo Banzer Suarez — 16.82 proc. Nei vienam kandidatui nesurinkus daugiau kaip 50 proc. balsų, prezidentą turės išrinkti parlamentas iš šių trijų kandidatų.

Indijoj gyvenančio Tibeto Dalai Lamos brolis, Indianos universiteto prof. Thubten Norbu Kinijos pakviestas išvyko aplankyti Tibetą. Kinija prieš kurį laiką prisipažino, kad jos politika Tibetą buvusi klaidinga ir įvedė šiokių tokių palengvinimų.

TEISMAS ASTRAVE

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 40

(tąsa iš praeito nr.)

Advokato Saviči kalba

— Angelės Ramanauskaitės nusikaltimą įvertino prokuroras ir visuomeninis kaltintojas, todėl kalbėsiu trumpai.

Ramanauskaitė sakė, kad yra įsitikinusi, jog vaikus mokyti apie Dievą nėra nusikaltimas.

Vaikai papasakojo, kad teisiąmoji mokė juos religijos, mokėsi poterėlių, žiūrėjo religinius paveikslukus. Tai nusikaltimas prieš BTSR BK 139 str. 1 d. Tačiau Ramanauskaitė neturi administracinių nuobaudų, neįteista, teigiamai charakterizuojama iš darbovietės, gerai atlikdama savo pareigas. Neįteista charakteristika — kad yra užsidačiusi, nedalyvavo visuomeniniame darbe, neatsižvelgdavo į komjaunimo sekretoriaus prašymus. Šis procesas Ramanauskaitėi, kadangi yra jauna, bus pamokantis. Todėl prašau minimalios bausmės pagal BTSR BK 139 str.

Teisėjas išvaro iš salės vieną dalyvę, kuri dėl vertėjo juokingo vertimo neišsilaikiusi nusijuokė. Baigus advokato kalbėti Ramanauskaitė prašo teismą leisti kalbėti jos visuomeniniam gynėjui, tačiau teisėjas pareiškia, kad dabar teismosios prašymai nepriimami; ką ji norėjusi, galėjo pasakyti teismo pradžioje.

Nuosprendis

Baltarusijos TSR vardu. 1979 m. rugsėjo 18 d.

Astravo rajono liaudies teismas, pirmininkaujant liaudies teisėjui Chalko I.P., dalyvaujant tarėjams — Zeniuk G.I. ir Volkov V.K. valstybiniam kaltintojui prokurorui Abromovičiui A.I., visuomeniniam kaltintojui Klimčienei, ginant advokatui Savičiui N.I. išnagrinėjęs atvirame teismo posėdyje Angelės Ramanauskaitės bylą, dėl padaryto nusikaltimo pagal BTSR BK 139 str. 1 d. nustatė:

Teisiąmoji Ramanauskaitė sulaužė „Bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos — nuo Bažnyčios“ įstatymą. Nusikaltimas padarytas taip: Ramanauskaitė atvyko iš Kauno į Astravo rajoną Girių km. ir 1979 m. liepos 18, 19, 20 dienomis Lukšų namuose Girių aštuonmetės mokyklos jaunesniųjų klasių vai-

kus mokė religijos, panaudodama religinę literatūrą.

Teismo metu Ramanauskaitė atsisakė duoti parodymus dėl jai pareikšto kaltinimo ir kalta nepripažino.

Vienok Ramanauskaitės kaltę pilnai įrodyta liudininkų parodymais ir baudžiamosios bylos medžiaga.

Apklausti liudininkai Syzo parodė, kad 1979 m. liepos 20 d. jai pranešė, kad Girių km. pil. Lukšos bute Girių mokiniam kas tai praveda susirinkimą. Kartu su mokyklos direktoriumi Bogačiovu ir kolonko pirmininku pavaduotoju Krupicia ji atvažiavo į Girių kaimą. Piliētės Lukšos name buvo maždaug 6 Girių aštuonmetės mokyklos mokiniai ir teisiąmoji Ramanauskaitė. Apklaustus vaikus paaiškėjo, kad laike trijų dienų Ramanauskaitė juos mokė religijos, mokė maldų, rodė religinio turinio fotografijas. Analogiškai paliudijo Bogačiov ir Krupica. Iš liudininkų T. Lukša, M. Ravoit, J. Kutko, R. Šturo, R. Urbanovič ir kt. paaiškėjo, kad 1979 m. liepos 18, 19, 20 dienomis Ramanauskaitė Lukšos name pravedė pamokas vaikams, mokė maldų, rodė religinio turinio fotografijas, davė jiems religinę literatūrą.

Iš 1979 m. rugpjūčio 18 d. protokolo seka, kad iš Ramanauskaitės paimta religinio turinio literatūra skirta nepilnamečių vaikų religiniam apmokymui ir pačios religiniam mokymuisi.

Ramanauskaitės veiksmai teisingai kvalifikuojami pagal BTSR BK 139 str. 1 d. Teisiąmoji sulaužė Bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos nusikaltimą.

(nukelta į 2 psl.)

New Yorke minint Pavergtų Tautų savaitę, liepos 13 Centrinio Parko muzikos aikštės tribūnoj kalba New Yorke vicegubernatorius Mario Cuomo. Dešinėje su lietuviška vėliava stovi Vyt. Radzivanas. Nuotr. L. Tamošaitis

NAUJOS KRATOS IR AREŠTAI

Šveicarų informacijų biuletenis „Glaube in der Zweiten Welt“, — Tikėjimas Antrajame pasaulyje, — birželio 17 atspausdino straipsnį „Bandymai užgniauzti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidimą“. Straipsnyje yra informuojama apie naujus areštus ir kratas Lietuvoje ryšium su Kronikos leidimu. Biuletenis rašo, jog kratos buvo įvykdytos trijų kunigų ir penkiolikos kitų asmenų tarpe. Dvi moterys buvo suimtos, būtent, Genė Navickaitė, balandžio 17 Kybartuose, ir Ona Vilkauskaitė, balandžio 18. Navickaitė

buvusi apkaltinta Kronikos 42-ojo numerio perrašinėjimu, o Vilkauskaitė dėl tariamo Kronikos platinimo. Šveicarų biuletenis pažymi, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 42-as numeris kaip tik neseniai pasiekė Vakarų ir dabar biuletenio redakcija ruošia jo vokišką vertimą. Vasario mėnesio pabaigoje, toliau rašo šveicarų biuletenis, buvo suimtas Povilas Butas, pas kurį buvo rasta 41-ojo Kronikos numerio šimtas egzempliorių ir rotatorius. Taip pat vasario mėnesį buvo suimtas Anastazas Janulis. Jam išskirti kaltinimai nėra žinomi. Visiems keturiem suimtiems asmenim — Genei Navickaitėi, Onai Vilkauskaitėi, Povilui Bu-

zui ir Anastazui Januliui dabar esanti ruošiamas teismo byla už religinius įsitikinimus ir religinės literatūros platinimą.

Tarp trijų kunigų, pas kuriuos buvo įvykdytos kratos, šveicarų informacijų biuletenis mini Tikinčiųjų Teisėm Ginti katalikų komiteto narį kunigą Sigitą Tamkevičių. Jo butą daugiau negu 7 valandas kratė dešimt milicinių, kurie iš kunigo atėmė 336-is daiktus. Šveicarų biuletenis baigdamas primena savo skaitytojams, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika nuo 1972 metų pastoviai informuoja apie Lietuvos vykdomus žmogaus teisių bei religinės laisvės pažeidimus.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Paskyrimai Lietuvos teatrose. Vilniaus akademinių operos ir baletų teatro vyriausiojo baletmeisteriu paskirtas Vytautas Brazdylis. Gimęs 1947, 1965 baigė Vilniaus M.K. Čiurlionio meno mokyklą, 1966 baigė Maskvos akademinių choreografijos mokyklą. Vėliau, po darbo Vilniaus baletu, 1973-78 studijavo Leningrado muzikinės režisūros fakulteto baletmeisterių skyriuje. Vilniuje yra pastatęs L. Mincus'o „Don Kichotą“, J. Gruodžio „Jūratę ir Kastytį“, V. Ganelino „Bahtaragio malūną“.

Vilniaus akademinio dramos teatro vyriausia dailininkė paskirta Elena Virginija Idzelytė-Dautartienė. Gimusi 1949, 1973 baigė Lietuvos valst. dailės instituto tapybos fakulteto teatro dekoracijos studijas. 1975-78 dirbo dailininke televizijos ir radijo komitete, taip pat akademi-

niame dramos teatre. Yra sukūrusi gana daug dekoracijų lietuviškiems ir svetimų autorių dramoms veikalams. Šiaulių dramos teatro vyriausio režisierium paskirtas Saulius Antanas Varnas. Keistoka, kad šis vyras 1966-73 Kauno politechnikos instituto Panevėžio vakariniame fakultete studijavo statybą. Panevėžio dramos teatre vaidinti pradėjo 1971. Režisieriaus specialybę įsigijo Leningrado valstybiname teatre, muzikos ir kinematografijos institute. Šiaulių dramos teatre yra pastatęs kelis kitataučių autorių veikalus.

— Šiaulių dramos teatras sezono užbaigai pastatė V. Rozovo pjesę „Kurtinoliuzdas“. Režisavo R. Steponavičiūtė, dekoracijas sukūrė dailės instituto studentė D. Dauksaitė. Veikalas būsias rodomas Klaipėdoje ir Kaune gastrolių metu.

Liet. Mokslo Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas praėjusį pavasarį suruošė mokslinę ekspediciją į Gudiją, į vietas, susijusias su Adomo Mickevičiaus gyvenimu ir kūryba. Lankė Naugarduką, Nasvyžių ir jų apylinkes.

— Lietuvos kurortuose vasaros metu duodama įvairios muzikos koncertų. Spauldoje rašoma, kad šiemet kurortinės muzikos sezonas pradėtas Druskininkuose M.K. Čiurlionio memorialiniame muziejuje. Grojo M.K. Čiurlionio kvartetas, skambino pianistas P. Stravinskas.

— Prieš kelerius metus miręs poetas ir dramaturgas Kazys Inčūra (1906-1974) pavergtoje Lietuvoje pradėtas gerbti ir vertinti. Išleista jo poezijos rinktinė „Stirny šaltinis“, sudaryta Eug. Matuzevičiaus. Rašoma apie jį spaudoje. Tik nutylima tai, kas poetą palaužė ir neleido atsitiesti. Apie Sibiro tremtį nutylima A. Miškinio, K. Borutos, K. Inžiuos ir kitų biografijose. Nors tie tremimai buvo Stalino siautėjimo laikais, bet ir šiandien apie juos nedrįstama rašyti. O K. Inčūra nekaltai kentėjo Sibire keletą metų; grįžęs iš tremties, nusilenkė partijos reikalavimams ir sukūrė kelis publicistinius eilėraščius, skirtus A. Vienuoliui, Vaižgantui, P. Širviui. Tik 1962 išleista jau vergijoje parašyta K. Inčūros knyga „Prie Kauno marių“, kurioje mėginta prisiderinti prie „socialistinio realizmo“ reikalavimų. Ties reikalavimai ir palaužė poetas: senoji dainingo lyriko nebeliko.

— Įamžinimai. Pavergtos Lietuvos vyriausybė ir komunistų partija įsakė memorialine lenta Gorkio gatvėje Vilniuje pagerbti Mariją Šlapeliene (jos 100 metų gimimo sukakties proga). Tokia pat lenta įsakyta pagerbti mirusį dailininką Kazį Šimonį. Ji bus prikulta Kaune Kęstučio gatvėje, Nr. 60. Taip pat būsianti išleista knyga apie K. Šimonio gyvenimą ir kūrybą. Vilniaus vykdomajam komitetui įsakyta pastatyti paminklą ant mirusio dailininko Jono Vilučio kapo ir paskelbti pavergtos Lietuvos dailės leidinyje medžiagą apie J. Vilučio kūrybą. Tačiau labiausiai yra pagerbtas paslaugus oku-

pantų tarnas generolas Vitkauskas (miręs 1965), daug prisidėjęs prie Lietuvos nepriklausomybės likvidavimo. Jo vardu pavadinta Vilkaviškio antroji vidurinė mokykla, Kaune prie namo, kuriame jis gyveno, prikulta memorialinė lenta, susuktas „dokumentinis“ filmas.

— Tradicinė Žemaitės vardo kolchozo premija šiais metais paskirta rašytojui Broniui Radzevičiui (gim. 1940) už kaimo tematikos romaną „Priešaušrio vieškeliai“.

— Gimtasis Kraštas paskelbė žinutę, kad pavergtoje Lietuvoje išleistas Katekizmas — 60 tūkstančių tiražu tikinčiųjų poreikiams tenkinti. Jį parengė jau miręs kunigas dr. N. Skurskis, redagavo kun. V. Aliulis. Knygelė turi 127 psl., iliustruota prancūzų dail. G. Dorė piešiniais.

— Spauldoje rašoma, kad prie Baikalo-Amūro tiesiamo geležinkelio 7942 kilometre nuo Vilniaus lietuvių įpareigoti pastatyti Uojano miestelį — mokyklą, ligoninę, kelis vaikų darželius, pirtis, ryšių centrą, universalią krautuvę, klubo patalpas su 500 vietų sale ir t.t. Statyboje jau dirbą 6000 žmonių. Gyvenvietę suprojektavo ir darbams vadovauja Kauno pramoninės statybos projektavimo instituto specialistai. Rašoma, kad iš Lietuvos esą atvykę dailidžiai, betonuotojų, tiltų statytojų, krantų valdytojų, montuotojų. Darbo sąlygos esančios sunkios, nes žiemos ten labai ilgos ir šaltos, o vasaros — trumputės.

— Žinomas literatūros kritikas Sigitas Renčys (gim. 1948) Maskvos visuomenės mokslų akademijoje apgynė filologijos mokslų kandidato disertaciją „Šiuolaikinės tarybinės istorinės tragedijos žanro būdingi bruožai“. Dabar reikalaujama, kad visos disertacijos būtų rašomos rusų kalba, nors ir Lietuvoje ginamos.

— Šių metų „poezijos pavasario“ laureatą paskelbtas poetas Petras Palilionis už eilėraščių rinkinį „Mažosios poemos“. Jam Palemonė prie S. Nėries muziejaus buvo įteikta tradicinė premija ir ant galvos uždėtas ažuolų vainikas. Dirbtinio pluošto gamykla premiją įteikė Kostui Korsakui už eilėraščių rinkinį „Lapkritys“. „Poezijos pavasario“ almanacho jauniausios debutantės premija teko studentei D. Dubickaitėi. Vilkaviškio rajono S. Nėries kolchozo premija teko poetui V. Rudokui už knygą „Tolstantis krantasis“. Už geriausius poezijos vertimus premija paskirta poetei Juditai Vaičiūnaitėi. Geriausio skaitovo premija teko Laimonui Noreikai. Rašytojų grupės, vykusios ir atskirus Lietuvos miestus, vadovavo: A. Maldonis (į Kauną ir Alytų), V. Reimeris (į Vilkaviškį), A. Drilinga (į Joniškį).

— Pagal V. Radaičio apysaką „Mano Galilėjus“ režisierius A. Araminas sukūrė filmą „Pasigalėk mūsų“, kuriame vaizduojami vokiečių okupacijos metai Lietuvoje. Vokiečiai veža į Vokietiją darbus Kaune sugaudyti mokinius. Ateistinė propaganda sutelkta į kapelioną Jomantą. Kapelionas vaizduojamas teigiamai. Staiga kapeliono viduje įvyksta idėjinis lūžis — jo buvusios pažiūros tragiškai sudužta.

— Kino režisierius A. Vidugiris jau keliolika metų yra išsiūstas į Kirgiziją talkinti vietiniams kino kūrėjams. Dabar už du dokumentinius filmus jis pasiūlytas kandidatu sąjunginei sovietinei premijai gauti.

— Per tūkstantį savo knygų bulgarai atvežė parodai į Vilniaus valstybinę biblioteką. Paroda surengta kultūrinių mainų pagrindu. Rodoma mokslinė, grožinė, politinė ir vaikų literatūra, meno kūrinių albumai. Visas parodon atvežtas knygas bulgarai padovanojo Lietuvos respublikinei bibliotekai.

Pr.N.

Savaitės įvykiai

MASKVOS OLIMPINIŲ ŽAIDIMŲ KARŠTLIGĖ

Kaure buvo atnaujintos Egipto ir Izraelio derybos dėl palestiniečių autonomijos, bet, nepavykus sutarti, derybos vėl buvo atidėtos 2 savaitėm.

Nežinomi lėktuvai užpuolė Atlanto vandenyne ties Sahara Kubos tanklaivius ir vieno kapitoną užmušė, o 3 karininkus sužeidė. Kuba dėlto apkaltino Marok vyriausybę.

Etiopijos teismas nuteisė mirti 2 pulkininkus leitenantus ir du daktarus už bandymą nuverstį plk. ltn. Mengistu Haile vyriausybę.

Sovietų organai uždraudė V. Vokietijos TV žurnalistų pagal oficialius sovietinės spaudos pasisakymus apie sportą ir politiką pagamintą filmą pertransliuoti į V. Vokietiją.

Burmos prez. Ne Win pakvietė 11 m. tremty praleidusių buv. min. pirmininką U Nu grįžti į Burmą.

P. Korejos vyriausybė, valdydama administracinį aparatą, pakaitė 4760 aukštesnių pareigūnų.

Izraely buvo išaiškintas arabų sąmokslas nužudyti didelį žydų kolonijų arabų žemės steigimo šalininką žemės ūkio ministrį Ariel Sharon ir jo šeimą.

Detroito arkivyskupas kardinolas John Francis Dearden pasitraukė iš arkivyskupo pareigų dėl nesveikatos.

Olimpiniam žaidimam prasiėdėjus, Maskvos gyventojai galėjo pasidžiaugti pilnom įvairių prekių krautuvėm, prie kurių tuoj pat susidarė eilės.

Prez. Carter pasiuntė į Indijos vandenyną 1,800 jūrų pėstininkų su 5 karo laivais, kurie prisijungs prie ten esančios lėktuvnešio Constellation vadovaujamos laivų grupės.

Iš Britanijos į Sov. S-gą 1963 pabėgęs sovietinis šnipas Kim Philby Maskvoj buvo apdovanotas liaudies draugystės ordinu už 40 m. "sunkaus ir garbingo" darbo.

Į V. Berlyną atvyksta vis daugiau Sov. S-gos žydų su suklas-totais dokumentais, todėl teisingumo organai numato patikrinti net 1,600 žydų dokumentų teisėtumą.

ti — areštuoti, ištremti ar įkaltinti išvykti atostogų, o mokiniai išsiųsti į vasaros stovyklas.

Saugumo darbuotojai nuolat lanko fabrikus ir mokyklos įstaigas su paskaitom, raginančiom visus būti budriem prieš užsienio kenkėjus ar pamokančiom, kaip atsakinėti į suktais Vakarų agentų politinius klausimus. Jie paaiškina, kad užsienio kenkėjai gali staiga iškelti susuktos medžiagos gabalą su įvairiais politiniais šūkais, dalyti vaikam užnuodytą ar venerinēm ligom apkrestą kramtomąją gumą ar sugalvoti įvairiausių kitokių iššūkimų. Maskvos srities partijos laikraštis Moskovskaja Pravda balandy išpėjo gyventojus, kad prezidento patarėjo saugumo reikalom Zbigniew Brzezinski apmokytį CIA agentai stengis sužlugdyti olimpinis žaidimus. Neseniai per TV buvo demonstruojamas valandos ilgumo dokumentinis filmas "Melai ir neapykanta", pavaizduojas kaip CIA agentai sugeba automobiliuose ar specialiai pasiūtuose drabužiuose užslėpti prieš sovietines knygas ar brošiūras, pamokančias, kaip pasigaminti sprogstamąją medžiagą. Tam reikalui CIA panaudoja sionistus, fašistus, rusų emigrantų organizacijų narius ir išmoko juos šnipinėti ar vesti psichologinį karą.

Nuo liepos 18 iki rugpjūčio 5 iš daugelio Sov. S-gos miestų neparoduami geležinkelio bilietai į Maskvą. Juos gali pirkti tik Maskvos gyventojai ar Maskvoj specialius reikalus turį piliečiai.

Maskvos centrinio pašto sienom nuklijuotos skelbimais, informuojančiais, kad į Maskvą, Leningradą, Taliną, Kijevą ir Minską siunčiami siuntiniai paštu turi būti įteikti neuždaryti.

Beveik visi disidentai ir nepatikimieji yra iš Maskvos išvalyti.

Sirijos ortodoksų patriarchu vietoj mirusio Ignatius Yacoub III buvo išrinktas Bagdado arkivyskupas Elias Zakka.

Kinijos universitetai gali priimti tik 4 proc. vidurines mokyklas baigusiu mokinių, todėl ten vyksta didelės varžybos egzaminų metu. JAV universitetai gali priimti net 40 proc. mokyklas baigusiujų.

Teroristai bandė nužudyti Parizų žydų gyvenantį buv. Irano min. pirmininką Shaphur Bakhtiar, bet jis liko nesužeistas.

Portugalijos vyriausybė atsisakė išduoti įvažiavimo vizas dviem sovietų žurnalistų delegacijom, kurios buvo pakviestos dalyvauti portugalų komunistų dienraščio šventėj. Dėl sovietų karinės intervencijos Afganistane, Portugalijos vyriausybė nutraukė kultūrinius santykius su sovietais ir, apskritai, smarkiai apriė visus kitus ryšius su Sovietų Sąjunga. Pastaruoju laiku ir kitom sovietų kultūrinēm bei sportinēm delegacijom nebuvo leista apsilankyti Portugalijoje.

Sprendžiant bausmės dydžio klausimą, teismas atsižvelgė, kad Ramanauskaitė anksčiau ne teista, teigiamai charakterizuojama iš darbuotojų ir laiko pakankamai nubausiti pinigine bausme valstybės naudai (vertėjas vertė: "Ir skaito... baudą... 50 rub.").

Teismas nutarė Angelę Ramanauskaitę pripažinti kalta su laulžius "Bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos — nuo Bažnyčios" įstatymą ir pagal BTSR BK 139 str. 1 d. nubausiti pinigine bausme — 50 rub. valstybės naudai. Įsigalėjus nuosprendžiui, panaikinti įpareigojimą Ramanauskaitėi neišvykti iš gyvenamosios vietos.

Daiktinius įrodymus — religinio turinio literatūrą atiduoti Baltarusijos TSR Teisingumo ministerijai kriminalistiniam muziejui; daiktus neturinčius ryšio su religija, gražinti Ramanauskaitėi.

Teismo nuosprendį laike 7 parų nuo nuosprendžio paskebi-mo galima per Astravo liaudies teismą apskųsti Gardino srities teismui.

Teismas taip pat nutarė už advokato Savičiaus gynybą iš Ramanauskaitės išreikalauti 30 rub.

Perskaitęs nutartį teisėjas paklausė:

- Ramanauskaitė, jums suprantamas nuosprendis?
- Ne, nesuprantamas.
- 50 rub. bauda už nusikaltimą ir 30 rub. gynėjui!

Perskaitė nuosprendį, teisėjas staiga su didžiausia neapykanta suriko:

- Greičiau apleisti šalį! Bystro!

— Ne, nesuprantamas.

— 50 rub. bauda už nusikaltimą ir 30 rub. gynėjui!

Perskaitė nuosprendį, teisėjas staiga su didžiausia neapykanta suriko:

- Greičiau apleisti šalį! Bystro!

LIETUVIAI DEMONSTRANTAI PRIE SOVIETŲ AMBASADOS WASHINGTONE

Lietuvių studentų grupė, kun. K. Pugevičius ir Simas Kudirka, iš viso 18 lietuvių grupė, protestuojančių prieš Maskvoj prasidedančius olimpinis žaidimus ir prieš Lietuvos, Afganistano ir kitų kraštų sovietinę okupaciją, liepos 18, penktadienį, 9:55 val. ryto privažiavo prie Sovietų Sąjungos ambasados, 16th St. N.W., Washington, D.C. Demonstrantai buvo išskleidę priešsovietinius plakatus ir bandė rečiau prisirakinti prie ambasados vartų.

Olimpinių žaidimų spaudos centras yra Maskvos senamiesty, vielių tvora aptvertas ir geležiniais vartais aprūpintas. Vakarų žurnalistai čia tikrinami rentgeno spinduliais ir elektroniniais aparatais. Kontrolėi turi būti pateikta kiekviena jų turima knyga ar užrašai.

Saugumo sistema apie olimpinių žaidimų miestelį yra dar griežtesnė. Jo paplentės aptvertos aukšta vielių tinklo tvora, pagal kurią vaikšto automatais ginkluoti kariai. Vieneri vartai yra skirti žurnalistam su akreditacijos įgaliojimais, kuriuos pakeitus į specialų olimpinių žaidimų pasą, žurnalistai po vieną yra įleidžiami per duris ir patikrinami rentgeno spinduliais ir elektroniniais prietaisais. Filmavimo aparatai taip pat tikrinami, beto, turi būti pademonstruotas jų veikimas, nuspaužiant reikalingus mygtukus, nes bijoma, kad iš aparato nepasipiltų kulkos ar užnuodytos strėlės.

Tik praėjus visus tikrinimus, lankytojo laukia mandagūs palydovai, šaunūs restoranai, kino teatrai ir koncertų salės, diskoteka ir šokių salės; krikščionių, žydų ir mahometonų koplyčios; bėgimo takai, futbolo aikštė, dengtas maudymosi baseinas ir trys sporto salės; žurnalistam pasikalbėjimų ir žinių perdavimo patalpos; pirtys su "samavorais", užkandinės ir žėrinčios virtuvės su įvairiausių mėsų, žuvų, daržovių, vaisių ir pieno produktų pasirinkimais...

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvių advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 968-5454, namų vakarais (516) 757-4296. Antradienį 2-8 val. vak., šeštadienį 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčija, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvioms ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radijo, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Residencinės ir Komerčinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
FLORIDA REAL ESTATE
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2798

NAUJAUSIUS 1980 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštadienį 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

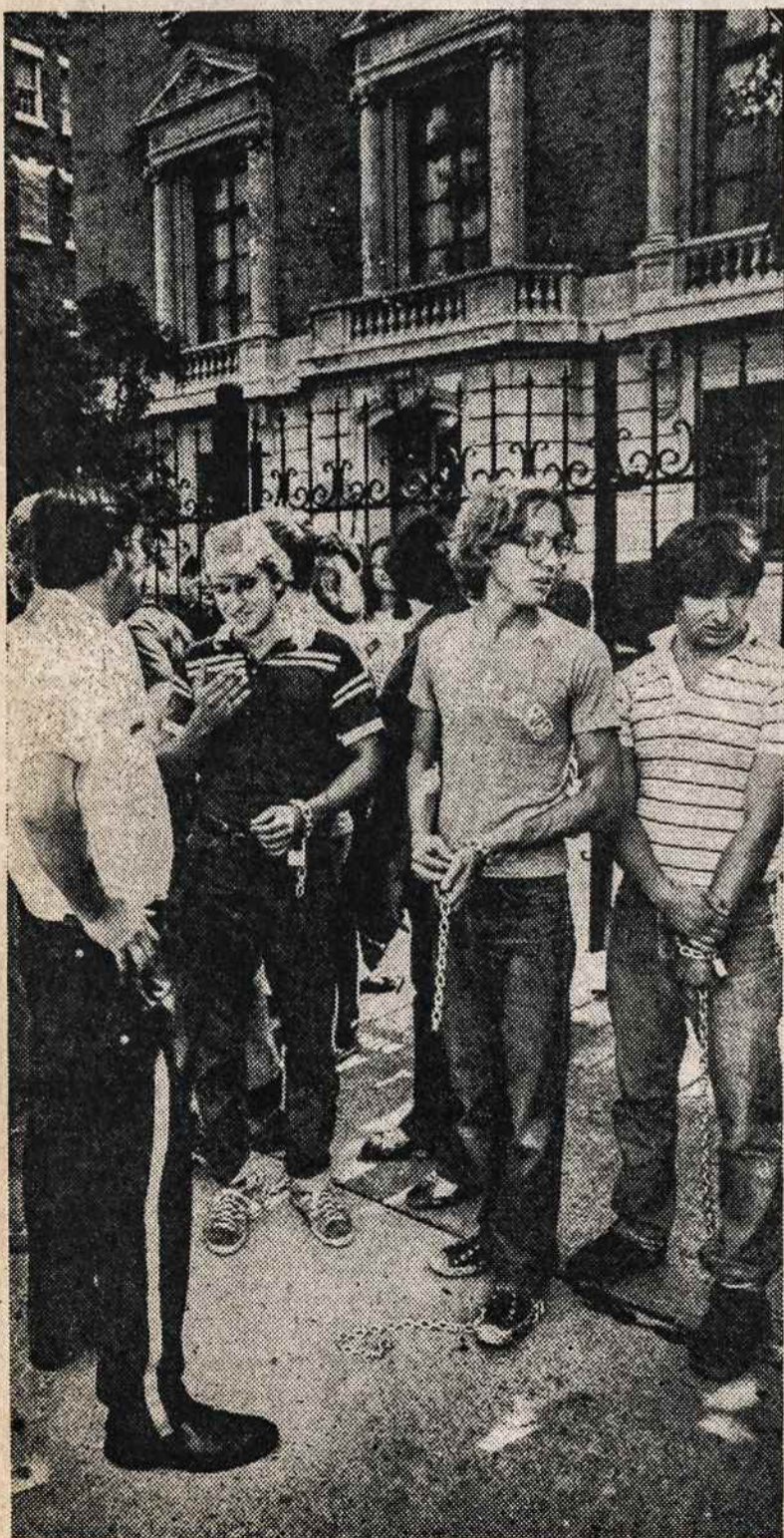
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Washington policija areštuoja lietuvius demonstrantus prie sovietų ambasados liepos 18. Nuotr. iš Washington Post.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organas DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Sukaktys ir prisiminimai

Liepos mėnesio prisiminimai nėra linksmi. Neužmirštamas yra tas liepos mėnuo, kada pradėtas lietuvių tautos genocidas — 1940 liepos 7 saugumo departamento direktorius ir partijos sekretorius A. Sniečkus pasirašė NKVD paruoštą įsakymą suimti vadovaujančius asmenis Lietuvoje. Pagal tą įsakymą liepos 11-12 suimta ir po eilės mėnesių kalinio išgabenti į sovietinius kacetus 2,000 veikėjų.

Neužmirštama tų metų liepos 16, kada J. Paleckis ir M. Gedvilas pasirašė pirmą deportacijų įsakymą, kuriuo buvo išsiųstas iš Lietuvos min. pirm. A. Merkys.

Neužmirštama yra liepos 14-osios ciniška apgaulė — tariamieji rinkimai "liaudies seimo", kuris liepos 21-22 "nutarė" įvesti Lietuvoje "socialistinę santvarką" ir Lietuvą įjungti į Sovietų Sąjungą.

Tai vis padaryta lietuvių rankom pagal svetimųjų įsakymą ir interesą.

Liepos mėnesiui tenka ir lietuvių egzodus į Vakarų sukaktis. Kai 1944 liepos 12 bolševikai užėmė Vilnių, prasidėjo masinis civilinių gyventojų traukimas į Vakarų.

Tada buvo tikima, kad pasitraukimas tetrus, kol karas pasibaigs. Tačiau gyvenimas ėjo ne ta kryptimi, kurią garsino būsimieji karo laimėjimai Atlanto chartoj. To rezultatas — jau daugelį metų pasitraukusieji iš Lietuvos yra išbarstyti po visą pasaulį. Negalėjusieji ar nenorėjusieji liko Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose.

Išvietintųjų daugumas per tuos metus įsikūrė naujose gyvenvietėse, o svarbiausia — savo vaikus išleido į mokslus. Ši nauja generacija spėjo ištvirtinti, ir kai kurie jau iškilniai reikišiai gyvenamojo krašto kūrėjai.

Po tiek išėvijos metų matyti, kad ankstesnės ir vėlesnės kartos dalis dingo iš lietuviško bendruomeninio gyvenimo. Nu-

skendo asmeninėje karjeroje, panašiai, kaip nutiko su dalim lietuvių inteligentijos caro Rusijoje. Jaunesniųjų dalis dingo lietuviškai galvosenai, panašiai, kaip anoj Rusijoje dalis lietuvių studentų nuskendo rusų nihilistinėje, anarchistinėje srovėje.

Tačiau tautinės bendruomenės išlikimą ir pažangą lemia tie, kurie nedingo ir nenutrūpėjo. O pažanga išėvijoj didelė: sutvirtėjęs tarpusavio bendruomeninis solidarumas; pasireiškusi tautinė kūryba ir jos manifestacija; pateisintas buvimas užsieniuose kaip viešas balsas ir jautri širdis tėvynės likusių pagalba.

Po išėvijos metų eilės matyti, kaip vyresniųjų ir jaunesniųjų skirtumai neišvengiami — juo labiau, kada vyresnioji karta buvo degraduota iš intelektualinės profesijos į fizinį darbą ir kada laikas jos eiles retina. Tačiau neatrodo, kad naujoji karta būtų nutolusi nuo tėvų tiek, kiek tuo skundžiasi patys amerikiečiai savo jaunąja karta.

Tegu jie mažai dalyvauja organizacijose, kurias vyresnieji atgaivino pagal nepriklausomos Lietuvos tradicijas. Tegul jie gimtojo krašto netekimą kitaip pergyvena. Tačiau tiek vyresnieji, tiek jaunesnieji neprarado valios išlaikyti savyje tautinę dvasią; neprarado ryšio su tautos praeitimi; neprarado noro palaikyti ryšį su viso pasaulio kitais lietuviams; neprarado mėginimų kurti, organizuoti tautinę kultūrą; neprarado pasiryžimo kelti balsą prieš tėvynės esančių pavergimą ir persekiojimą.

Kad nuo šio kelio nenukreiptų gundytojai iš šalies, ar gyvenimo patogumai, ar su augančia karjera augančios ir asmeninės ambicijos; kad nepaverstų čia esančių rankų bei galvų jrankiu svetimam interesui, — dera prisiminti anuos praeities įvykius. Tai yra įspėjantis ir įpareigojantis prisiminimas — ne tik sentimentas.

Šeštoji tautinių šokių šventė praėjo prieš beveik dvi savaites. Sėdžiu apskrovęs kitų rašytis reportažais, visų tautinių šokių švenčių leidiniais, šokiškais tokiais užrašais savo paties bloknotelė. Dar neužmiršau Chicago šutos, vieno vakaro šaltų vėjų, kamšaties Jaunimo Centre ir Tarptautiniame amfiteatre. Dar sąmonėje šmėkščioja matyti veidai, šypsenos, žodžiai.

Giriančiuosius reportažus jau visi parašė. O man būtų galima ir patylėti šį kartą, nes nei į Šventės propaguotojų, nei į stebėtojų bei komentuotojų eiles nebuvau įtrauktas. Tik paskutini momentu, kai nebebuvo vilties į Šventę patekti, jos rengėjai mane aprūpino visais reikiama bilietais. Užtat juntu pareigą savo įspūdžius išlieti. Juoba, kad renginio vyriausiasis šeiminkas Jonas Talandis įspėjo, jog nelaukia liaupsinimų, o tiesių, kad ir kritiškų, pastabų.

Pradžioje buvo bilietas...

Tautinių šokių ir dainų šventės (turiu galvoj tokias naujųjų ateivių eroje, t.y. po II pasaulinio karo) — Lietuvių Bendruomenės renginiai. Išskyrus vieną, visos rengtos Chicagoje, tad rengimo našta ir garbė teko JAV Lietuvių Bendruomenei.

VI tautinių šokių šventei (trumpindamas toliau renginį vadinsiu tik Švente, iš didžiošios) rengti sudarytas platus, energingų bei pajėgių visuomenininkų komitetas. Į jį įėjo: pirmininkas Jonas Talandis, programos vadovė Nijolė Pupienė, muzikos vadovas Faustas Strolia, Taut. šokių instituto atstovė Galina Gobienė, garbės

VI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ — REPORTAŽAS SU KOMENTARAIŠ

ALFONSAS NAKAS

svečių priėmimo ir lėšų telkimo vadovas Antanas J. Rudis, dar visokiom pareigom bei titulais apkrauti nariai — Ritonė Rudaitienė, Dalia Dundžilienė, Bronius Juodelis, Modestas Jakaitis, Giedrė Čepaitytė, Jadvyga Reginienė, Ada Korsakaitė-Sutkuvienė, Dalė Gotceitienė, Algimantas Kezys, SJ, Rūta Gierštikaitė, Vladas Palubeckas, Algis Trinkūnas, Kazys Cijūnelis, Švitrius Gotceitas. Šalia čia išvardintųjų buvo įsteigtos kelios komisijos su savo pirmininkais, kiekviena su keliais ar keliolika narių.

Bene garsiausia visų šėjų t.š. švenčių istorijoj liks šios Šventės bilietų platinimo komisija, Genės Rimkienės vadovaujama. Beveik pustrčio mėnesio prieš Šventę visi bilietai buvo išparduoti. Tai pats ant savo kailio patyriau, balandžio 25 nuvažiaavęs į Lietuvos operos spektaklį ir pirmą Vaznelių prekybos namuose, paskui dar keliose vietose bilietų veltui ieškojęs. Toks priešlaikinis išpardavimas, tikiu, Šventės rengėjams atėmė didelį rūpestį. Bet kitaip pažūrėjo lietuviškoji provincijos liaudis. Jokia bilietų platinimo komisija nebuvo tiek keikta, kaip ši. Išvaizduokite šokėjų, ypač mokyklinio amžiaus, tėvus, seseris, brolius. Nuvežė vaika, paliko prie amfiteatro, o patys kad ir į Michigano ežerą... Tikiu, kad ši bilietų platinimo sėkmė su-

kels dar daug aštrios polemikos, jei ne viešos, spaudoje, tai visuomenininkų posėdžiuose. Iškilis (jau girdėjau pusbalsiai diskutuojant) ir didesniųjų patalpų klausimas, o jei tokių patalpų Chicago neturi, ateities švenčių kėlimas į Torontą, New Yorką, Clevelandą ar Detroitą.

Pradžioje buvo bilietas... O juk pradžioje turėjo būti žodis! Žodis apie tautinius šokius, jų puoselėjimą, jų reikšmę. Žodis apie tautinių šokių vadovus, jų atlikėjus, atlikėjų pasirušimus. Trumpai — prieš Šventę reikėjo kelti ūpą repeticijoje bepraktikuojantiems grupių vadovams bei šokėjams, o taip pat reikėjo šventiškai nuteikti publiką.

Reikėjo pompos, pompos, pompos! Deja, šiuo atžvilgiu Šventei ruošta prasčiausiai. Gaunu kone visą JAV ir Kanados lietuvių periodiką. Veltui ieškojau grupių vadovų portretų, šokėjų jaunų veidelių. Išskyrus vieną kitą iškilmingiau skambantį reportažą (Jurgio Janušaičio, Vytauto Kasnio), — tik sausi pranešimėliai. O jau nuotraukos — tik rengimo komiteto, tik visokių komisijų. Tie patys veidai šen ir ten, tie patys dešimtis kartų, tie patys iki koto. Taip ir galvojai, kad, kai bilietus išpardavė, prieššventiška pompa niekas nebesirūpino. Ak, dar negirdėtas fenomenas: su žiburium ieškosi šios Šventės leidiny spaudos komisijos, bet nerasi. Renginy dešimčiai tūkstančių žiūrovų be spaudos komisijos. Vaje,

vaje! Ko gi ir norėti spaudoje jaunimo veidų, rašinių apie tautinius šokius?...

Lithuanian Plaza Court linksmybės

Kad ir nelabai meiliai kviesta, liaudis suvažiuo. I-94 greitkely, man neskubant, liepos 4 vidudienį mane pralenkė kelios lietuviškos mašinos. Lietuviškos, nes su Vyčio lipinukais languose. Iš Ontario, New Yorko ir Michigano, detroitiečiai. Kurie pastebėjo ant mano plymoutho "LABAS", sutribuvo, rankomis pamojė. Išvaizduoju, kiek tuo greitkeliu pralėkė liepos 5 rytel! Kiek vien detroitiečių ir Toronto tautiečių! Juk kur tik Marquette Parke vėliau amfiteatre pasisukau, vis ant detroitiečių užgriuoju.

Lithuanian Plaza Court — tai gabalas West 69th Street, tarp Western ir California gatvių. Gatvė, į kurią atsiremia Šventės m. Marijos Gimimo šventovė, už skersgatvio į šiaurę dunkso imponantiški Šv. Kryžiaus ligoninės rūmai, dar už skersgatvio — Marijos aukštesnioji mokykla, nuo jos į rytus — lietuvių seselių kazimieriečių vienuolynas. Gatvė, kurioje sėkmingai maisto produktais, delikatesais, likeriais prekiauja "Paramos" savininkai Jurgis Janušaitis ir Jurgis Mažeika, kurioje klientų nepritrūksta dailės darbų prekyvietė "Marginiai", pora restoranų, keletas barų, visokių smulkesnių krautuvėlių. Tai bene šimtu procentų lietuviškas pusmylis, kuriame angliškai tiesiai gėda ir išsižioti...

Liepos 5, šeštadienį prieš Šventę, šiam pusmiui automobilų eismas buvo sustabdytas. Dar prieš vidudienį užvirė lietuviškas skruzdėlynas. Jauni ir seni, su vaikais ir vaikaitais, klegėdami sriuvo šen ir ten. Prekyviečių ir barų durys atsivėrė. Ant šaligatvių atsirado prekrastaliai, apkrauti šaltais gėrimais, užkandžiais, suvenyrais (jų tarpe dominavo su Švente susiję lipinukai, medalionai, marškiniai, brošiūros, Šventės leidinio šusnys etc.). Iš kiekvienų durų angos trenkė muzika, skardėjo juokas. O saulė negailėstingai spigino, ir tik Chicagai būdinga džiungliška šutra kiekvieną liejo nedžiūstančiu prakaitu.

(Bus daugiau)

VI-osios tautinių šokių šventės garbės svečiai himnus giedant. Iš k.: A. Rudys, N. Pupienė, kard. J. P. Cody, burmistrė Jayne M. Byrne, kongr. E. Derwinski ir kiti. Nuotr. V. Bacevičiaus

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ**KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI**Antanas Rubšys,
Manhattan College

27

Duobės sienos liudija bent penketą tūkstantmečių. Įdomu krapštinėti sienas ir atpažinti sluoksnius, kurie atspindi žmogaus istorijos raidą. Kur ne kur kyšo puodų šukės. Sveiką puodą rasti sunku. Ir ne tik šukės, bet ir kaulai, ir apyvokos rakandų likučiai. Tikras šiukšlynas! Ima pagunda ką nors pasiimti atminimui. Tačiau tai būtų nusikalimas ne tik prieš įstatymą, bet ir prieš archeologiją.

Archeologams praeities šiukšlynai — knyga. Paslaugiojo sargų padedamas, atrandu storąjį molio sluoksnį. Tikrai, jame nėra jokios šukelės. Lyg kirviu nukirsta. Šios molio sąnašos turi bent 6000 metų.

Irako senienų departamento pastangomis bandoma duobę apsaugoti nuo didesnių sugrūvimo. Vargu ar pasiseks. Tačiau pačios pastangos labai džiugina. Klausiu sargą, ar šis molio sluoksnis yra panašus po visu piliakalnių. Atsakyti jis neskuba. Patylėjęs atsako: "Ne, ne visur".

Atsisveikinu su Tvano pėdsakais, klausdamas save apie jo apimtį.

Sumerų ir Šv. Rašto pasakojimai apie Tvaną turi ryšį su tikru Tvanu. Tačiau archeologiniai duomenys nėra pakankami, kad patvirtintų visus Tvano pasakojimo bruožus. Aišku tik, kad archeologijos atpažintas tvanas nebuvo visuotinis, bet tik dalinis — vietinė katastrofa. Jis palietė Tigro ir Eufrato upių žemupį — 640 km ilgio ir 160 km pločio. Mesopotamijos gyventojams jis buvo ir liko atmintyje Tvanu.

Ur ziggurat: Kalnas dievui sutikti

Gal geriau seksis su Ur Kalnu — ziggurat? Iškilus jis ir dabar. Amžiai ir tūkstantmečiai nespėjo jo sudilinti. Žemutinė pakyla tebestovi ant piliakalnio ir tebeliudija, kad žmogus ir kalnus lygumoje pastatys, Dievo ieškodamas. Ziggurat mano domesį iš karto patraukia.

Visi Mesopotamijos ziggurat buvo panašiai pastatyti. Septynios mažėjančios pakylės viena ant kitos. Pakylės kvadratinės. Atrodo, kad mesopotamietis jau pažino septynias planetas dangų. Septynios pakylės Kalne į dievybę — jo pasaulėjautos įvaizdis. Dievaičio kambarys būdavo ant pačios aukščiausios pakylės. Patogiai nuožulnūs laiptai dar ir dabar veda nuo paviršiaus virš pirmos pakylės. Ur ziggurat yra geriausiai išsilaikęs pavyzdys visoje Mesopotamijoje.

Jaučiu, kad ziggurat — Kalnas į dievybę mane prašnekina. Lipdamas laiptais, bandau suprasti jausmą, kurį išgyvenu. Lyguma,

ant kurios sėdi piliakalnis su ziggurat, yra rami savo beribiu akiračiu. Beribė lyguma manys kelia nerimą. Lipdamas jaučiu, kad ziggurat padeda žmogui pakilti, pasižvalgyti ir praplėsti savo horizontą. Ziggurat prašnekina kvietimu lipti ir padrašina veržtis iš suskurdusios dykumos į aukščiau ir į daugiau, — iš savęs į dievybę — dieviškąjį Mitą. Jaučiu dėkingumą seniai mirusiems architektams už ziggurat — galimumą pakilti virš lygios aplinkos ir ribotumo.

Ur ziggurat prašnekina žmogų net savo griuvėsiais. Koks turėjo būti reginys, kada jo pakylės tviskėjo Eufrato upės ir Persi-

jos įlankos fone! Nūdien tik pirmoji pakyla stabdo akis. Kadaiše šiais laiptais Ur kunigai lipo dievaičio statulos lankyti. Naujųjų metų — Pavasario šventės proga jie nunešdavo statulą žemyn procesijai mieste. Prisimenu Jokūbo sapną Pradžios knygoje apie kopėčias nuo dangaus ligi žemės (Pr 28,12).

Plytos, iš kurių pastatytos pakylės sienos, degtos. Pakylės sienose pastebiu eiles plyšių. Jie panašūs į skyles patrankoms viduramžių pilyse. Mane plyšiai stebina. Sargas sako, kad jie stebino ir pirmuosius Ur archeologus. Plyšiai gilūs — kerta išorinę pakylės sieną iki pat ziggurat vidaus, kuris yra molinis. Sargas ima pasakoti, kad archeologai pradžioje manė, jog šie plyšiai padėjo pastatą nusausti. Tačiau ši išvada pasirodė nepakankama. Molis ziggurat viduje netruko išdžiūti. O retas lietus turėjo šonus nubėgti žemyn. Atsakymą į plyšių mįslę, sako sargas, davė Nabonido, paskutinio Babilono karaliaus, įrašas. Įrašė jis sakosi, kad, lankydamas Ur, ziggurat radęs labai apgriuvusį. Atstatydamas ziggurat, rašo Nabonidas, "surinkau nuo jo šonų nulūžusias medžių šakas". Pasirodo, kad ziggurat pakylės buvo šonuose apšodintos medžiais, o plyšiai tarnavo jų laistymui.

Palipu virš pakylės ant molio kauburio. Bent 30-40 metrų nuo piliakalnio paviršiaus. Aplink ziggurat driekiasi miręs Ur mies-

Ur: Ziggurat — kalnas į Dievybę. Nuotr. A. Rubšio

Gyvenimas senovės Ur mieste

Prieš akis Ur miesto griuvėsiai. Mintimis keliauju į Ur miesto senovę. Kadaiše Persijos įlanka ir Eufrato upė buvo čia pat. Eufratas, kartu su Tigru, nesiliovė savo sąnašomis platininti Mesopotamijos veidą. Pajūrį nutūmė bent 200 km į pietus. Mesopotamija yra šių dviejų upių nuosėdų dovana.

Bagdadas, 420 km į šiaurę, tėra tik 85 metrai virš jūros paviršiaus. Ur — vos ne vos vienas metras, o Basrah, 200 km į pietus, — tik pusė metro. Abraomo amžiuje Ur turėjo uostą laivams. Vietoje dykumos aplinkui žaliavo ir žydėjo spalvinga augmenija.

(Bus daugiau)

VIENOS KELIONĖS PRISIMINIMAI

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

13 Priešingoj kiemo pusėj buvo ilgas restoranas su staliukais viduj ir lauke. Buvo įdomu pasidairyti viduj. Ėjom į šviesias, aukštomis lubomis patalpas. Už stalų sėdėjo daug jaunimo ir šiaip turistų, laukiančių savo eilės ir kantriai sriubčiojančių čia toki populiarų alų. Pastebėjusi padavėjas ant padėklų nešiojant rūkytas vokiškas dešreles su bulvių salotomis, pajutau apetitą. Buvo labai skanu. Šalia mūsų staliuko sėdėjo būrys jaunų studentų iš Amerikos. Užmezgėm kalbą ir susipažinom. Jie irgi buvo belaukią savo eilės apžiūrėti druskos kasyklas. Pasiteiravusi, ką jie geria, jie man pasiūlė paragauti labai skanaus mišinio; tai amerikietiška Coca-Cola maišyta su vokišku limonadu...

Pagaliau atėjo ir mūsų eilė. Palypėjom į paaukštinimą, kuriame esančios durys vedė į garsiąsias kasyklas. Berchtesgadeno miestelis įsikūręs šiaurinėj Alpių papėdėj, iš trijų pusių apsuptas Austrijos teritorijos, yra pagarsėjęs kaip turistų mėgsta-

ma vietovė dėl savo garsių senų druskos kasyklų ir buvusios Hitlerio būstinės kalno viršūnėj, pavadintos "Erelio lizdu". Kasyklos dar iš dalies veikia, tačiau Erelio lizdo telikusi tik vietovė su elevatorium, iškalto kietoj uoloj. Kasyklos teikia mineralinį vandenį kaimyniniam kurortam.

Atsidūrėm siaurame koridoriuj, vedančiame į atskiras rūbines vyram ir moterim. Už stalų besisukinėjančios patarnautojos apdalino mus baltomis kelnėms-kombinzonais, juodais švarkais ir turkiškoms kepurėms. Kai persirengę susitikom vėl koridoriuj, visi atrodėm kaip turkai, tik vyrų kepurės buvo lygiai juodos, o moterų buvo apvestos šviesiai mėlynu šilkinu kaspinėliu. Kitoj patalpoj jau laukė "traukinėlis" ant siaurų bėgių. Reikėjo sėstis, kaip ant arklio, ir rankomis apkabinti prieky sėdintį asmenį per liemenį. Pagaliau traukinėlis pajudėjo ir nemažą greičiu pradėjo važiuoti siaurais, baltintais tuneliais. Vadovas įspėjo, kad neiškištume rankų į šalis.

Pagaliau atsidūrėm erdvoj patalpoj, iš kurios galėjom žvelgti žemyn. Patekom į jau nebeuždomas kasyklas. Sienos ir lubos buvo panašios į granitą ir šviečiant blizgėjo kaip stiklo trupiniai. Beveik nė vienas neiškentė nelyžtelėjęs sienos ar bent pirštu neperbraukęs. Sūru. (Palačiau savo pirštą ir aš.) Druskos spalva priklauso nuo joj esančių mineralų. Jos esama visų vaivorykštės spalvų, nuo sniego baltumo iki ryškiai raudonos ir juodos.

Ėjom tuneliais, nišomis, ir darėsi baugu, pagalvojus, kad čia ištiesi gentkartės praleido savo gyvenimą kalno gilumoje, kasdamos žmogui taip reikalingą druską.

Buvo pasiūlyta dideliais elevatoriais leisti į apačią, į kalno gilumą. Oras buvo drėgnas ir vėsus. Patekom į nedidelį amfiteatrą, kuriame turistai buvo išdalintos ausinės pagal mokamą kalbą ir buvo rodomas filmas apie kasyklų ir apylinkės istoriją.

Po to vadovas mus vedė į kitą tamsią aikštę, kurios pakraščiuose buvo į apačią nutiesti siauri, ilgi ir statūs loviai. Į juos susėdė ir pakėlė rankas, kas nebijojo didelio greičio ir statumo, galėjo leisti žemyn į kitą aukštą. Sodino "savanorius" po šėšis. Pirmutinis turėjo likti rankas iškėlęs (paliešais, dideliu greičiu lekiant, mediniais šonais, galima nusideginti rankų odą), o likusieji turėjo susikabinti per liemenį. Man teko būti pirmam.

Turiu prisipažinti, kad, iš šalies žiūrint, daug blogiau atrodė, negu iš tikrųjų yra. Buvo visiškai malonus jausmas artintis į kitą kasyklos aikštę ta primityvia priemone, kuria naudojosi druskasiai.

Po to leidomės dar žemiau tokiomis pat loviais. Šį kartą "savanorių" skaičius buvo didesnis, nes tokia kelionė žemyn, žemiau įdomesnė negu elevatoriu. Žemiau reginys buvo nepaprastas. Prieš mūsų akis tūnojo visiškai juodas nedidelis ežeras, iš visų pusių ir viršaus apsuptas sūrių juodų uolų. Jo dervos spalvos vandenį atspindėjo, kaip vaiduokliai, pakraščiais degę fakelai ir šviesos. Pačiame tolimiausiame krašte iš elektrinių lempučių buvo pastatytas užrašas "Frueh Auf"—tai kasyklų darbininkų tradicinis senoviškas šūkis.

Ėjom tilteliais ir pakraščiais, stebėdamiesi nuostabiais paslėptais gamtos turtais ir puošmenimis. Kabėjo žvilgą stalaktitai, o aplink buvo labai tylu. Niekas nekabėjo. Jei kas norėjo ko paklausti, tai buvo taip nuiteiktas, kad vos snabždėjo. Tamsa buvo tokia juoda, kad ir žiburiai liko izoliuoti, kaip sustingę žvilgą taškai, nepajėgia skleistis savo spinduliu.

Pagaliau pasikėlėm elevatoriais į viršų ir tuo pačiu traukinėliu grįžom į patalpas, kuriose gražinom gautus drabužius, ir išskubėjom į nuostabiai gražią dieną Alpių papėdėj. Kontrastas buvo toks stiprus, kad iš pradžių sunkiai sekėsi kalba. Ilgai išliko niūrus ir sukrečiantis kasyklų įspūdis.

Užkalbinti kitų turistų iš Amerikos, kurie norėjo pasinaudoti mano vertėjavimo paslaugomis, nutarėm keturiose keliauti į istorišką "Erelio lizdą". Miestelio pakraštė yra didžiulis keltas, ku-

ris už 8 markes trimis geltais dažytais elektriniais vagonėliais užkelia keleivius stačia kalno pašlaite į vidurkalnio plokštumą.

Uniformuotas senyvas vokieitis sustojimo vietoj klausinėjo mus kelionės tikslo. Aš paprasčiau, kad jis nurodytų, kaip galima greičiausiai pasiekti Erelio lizdą. "Aš nepatariu jum ten keliauti. Kaip matot, čia yra platus, vingiuotas vieškelis, kuriuo turit eiti kilometrą su viršum. Tačiau neturėsit galimybės grįžti į slėnį, nes šis keltas yra vienintelė susisiekimo priemonė, nebet norėtumėt keliauti toliau, nebegrįžtant į Berchtesgadeno. Artėja audra, ir pagal įstatymą mes sustabdom susisiekimą keltu, nes tai kalnuose labai pavojinga. Nusileidę žemyn po dvi-dešimties minučių, aš nemanau, kad kelsimės atgal į viršų".

Ir iš tikro nugirdom griaustinį. Turėdami dar kiek laiko iki nusileidimo į apačią, išėjom į platų, modernų vieškelį, kurio vienoj pusėj tūnojo stačios uolos, o kitame šone — stati pakraušė, pro kurios medžių tankumyną galėjom matyti ūkininkų trobesius ir ganyklas. Pakelėj dailus restoranas buvo uždarytas.

Grįžom nusivylę į apačią ir pradėjom lėtai žygiuoti į netoliese esančią traukinių stotį. Planų keisti negalėjom ir negalėjome rizikuoti vėluotis į Salzburgą, kuriame buvo mūsų lagaminai ir kur turėjom pagauti traukinį į Vieną.

Geležinkelių stoties restorane pavalgė vakarienę, susilaukėm traukinio į Salzburgą, kuriame atsidūrėm apie devintą valandą. Mūsų lagaminai buvo savo vie-

toj. Pasiėmę Europos geležinkelio stotim tipišką bagažinį vežimėlį, sustojom perone, laukdami traukinio. Pagaliau prieš vienuoliktą valandą įdundėjo modernus greitis "Mozart Express". Pirmos klasės vagonas sustojė ties mumis.

Vienos centrinėj stoty (Hauptbahnhof) atsiradom lygiai vienuoliktą valandą. Ir Vienoj turistam patarnavimas buvo tobulas. Keliautojų informacijos biure, gavę adresą ir palikę už kambarius vienos paros užstatą, greitai taksu atvykom į miesto centre esantį seną, bet patogų viešbutį Opera Hotel. Už kampo buvo garsioji Kaertnerstrasse, kurioj yra visos gražiausios Vienos krautuvės, restoranai ir iš kurios lengva patekti į bet kurią įžymią vietovę. Tolumoj matėsi garsioji Šv. Stepono katedra, kurios berniukų choras, vadinamas Wiener Domspatzen, yra garsus visame pasaulyje ir yra neseniai

sėkmingai gastroliavęs Amerikoje. Jame gieda berniukai tarp 7 ir 14 metų amžiaus. Tame chore dalyvauti reikia ne vieno gero balso, bet ir protekcijos, rekomendacijų bei specialios treniruotės tam tikroj mokykloj, kurioj choristai savo "karjeros" metu ir dainuoja, ir mokosi, ir gyvena.

Pentadienis, liepos 13

Jau vien miesto pavadinimas many kelia įvairias asociacijas. Čia Habsburgų dinastijos lizdas, valų gimtasis miestas, operiečių tėvynė ir centrinės Europos politinio gyvenimo istorija. Jei kelerių metų sovietinės okupacijos pėdsakų nesimato, tai antrojo pasaulinio karo padaryti nuostoliai, kruopščiai ir darbščiai austrų padengti, savo istorija liudija karo barbariškumą ir žmogiškojo sadizmo kraštutinumus.

(Bus daugiau)

LB politinėj konferencijoj Washingtono diskutoja dr. V. Vardys, G. Mickienė ir JAV LB VRT pirm. A. Gečys. Nuotr. R. Stūbio

Aplankius "Weinstube" Grizing

LIETUVIŠKA SAVAITĖ EUROPOJ

Europos lietuviškųjų studijų 27-oji savaitė įvyks rugpjūčio 9-16 Austrijoj, Innsbrucke, "Haus der Begegnung" patalpose, Tschurtschenthalerstr. 2.

Rugpjūčio 9, šeštadienį, 8 val. vak. susipažinimas.

Rugpjūčio 10, sekmadienį, 9 val. ryto pamaldos. Po jų savaitės atidarymas ir dr. Alberto Geručio (Bernas) paskaita: "Lietuva žlugimo pavojaus akivaizdoje (Vilnius mūsų — Lietuva rusų)".

3 val. popiet tautinių šokių koncertas. Programą atlieka Zuericho ansamblis "Viltis", vadovaujamas Joanos Stasiulienės.

7:30 val. vak. tėvynės valandėlė: K. Donelaičio 200 m. nuo jo mirties minėjimas. Vincas Natkevičius (Viernheimas) kalba apie "Metų" idealines ir estetiškes vertybes. Ištraukas iš "Metų" skaito Eglė Juodvalkytė (Muenchenas) ir kt.

Rugpjūčio 11, pirmadienį, 10 val. ryto prof. dr. Vytauto Biečiaus (Cincinnati) paskaita: "Kultūra, pažinimo stilius ir asmenybės vystymas".

8 val. vak. dr. Kajetonas J. Čeginskas (Muenchenas): "Lietuvos laisvės kovos 1940-1980".

Rugpjūčio 12, antradienį, 10 val. ryto kun. prof. dr. Povilas Rabikauskas, SJ (Roma) skaito paskaitą tema: "Konstantino Širvydo asmuo ir reikšmė".

8 val. vak. Valteris Banaitis (Fuerstenberg): "40 metų Lietuvos okupacijos".

Rugpjūčio 13, trečiadienį, 10 val. ryto dr. Kęstutis Girnius (Muenchenas): "Pagrindinės dabarties morales srovės".

8 val. vak. jaunimo simpoziumas: "Metai po jaunimo kongreso". Moderatorius Mečys Landsas (Muenchenas).

Rugpjūčio 14, ketvirtadienį, 10 val. ryto kun. dr. Alfonsas Savickas (Bad Woerishofen): "Simboliai C.G. Jung gelmių psichologijoje".

8 val. vak. PLB pirm. inž. Vytautas Kamantas (Chicago)

kalba apie dabartinę PLB veiklą.

Rugpjūčio 15, penktadienį, 9 val. ryto Žolinii mišias aukoja vysk. dr. Antanas Deksnys.

10 val. ryto kun. Augustino Rubiko (Memmingenas) paskaita: "Popiežiaus neklaidingumas (po H. Kuengo bylos)".

8 val. vak. koncerto programą atlieka Elena Blandytė (Chicago) — "dailusis žodis ir daina", fleitistas Petras Odinis (Bergish Gladbach), palydint dr. V. M. Vasyliūnui (Goettingen). Po to atsisveikinimo vakaronė.

Rugpjūčio 16, šeštadienį, 9:30 val. ryto įvertinama ši savaitė ir pasisakoma dėl kitų metų studijų savaitės.

Šios studijų savaitės metu vyks A. Galdiko, A. Krivicko, J. Tamoišaičio ir kitų dailininkų darbų paroda, filmai, ekskursijos ir kt. Pramatomi Europos Bendruomenių vadovybių ir kitų organizacijų atstovų posėdžiai.

Moderatoriai: dr. K. Girnius, V. Natkevičius, M.A., ir dr. J. Norkaitis. Dvasios vadas — kun. dr. J. Jūraitis. Rengimo komisija: I. Joerg-Naudžiūnaitė, A. Grininė, dr. A. Kušlys.

D.B.

LB politinės konferencijos Washingtono metu kalbasi Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis, Lituanistikos Instituto atstovas dr. A. Plateris ir PLB garbės teismo pirm. dr. J. Sungaila. Nuotr. R. Stūbio

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NEPAPRASTA KONFERENCIJA

3 BRONIUS VAŠKAITIS

Dr. B. Nemicko paskaita

Kaip jau buvo minėta, dr. Vytautas Vardys savo kalboj apžvelgė lietuvių rezistenciją tėvynėj nuo okupacijos pradžios iki dabartinių laikų.

Kitą konferencijos dieną tarptautinės teisės daktaras prof. Bronius Nemickas apie valandą trukusioj paskaitoj istoriko įžvalgumų į tą patį laikotarpį pažinimo iš kitos pusės, būtent, kas buvo padaryta Lietuvos laisvinimo srity užsieny.

Paskaitininkui minėto laikotarpio įvykiai yra gerai žinomi, nes jis pats buvo ne tik jų stebėtojas, bet ir aktyvus dalyvis. Todėl visą medžiagą labai vaizdžiai perdavė klausytojams.

Dr. Nemickas pastebėjo, kad Lietuvos laisvinimo akcija užsieny prasidėjo su Lietuvos prezidento Antano Smetonos pasitraukimu į Vokietiją. Čia jis nesulaukė malonaus prieglobsčio bei tinkamų sąlygų veiklai. Vokiečiai prezidentą internavo ir ragino galimai greičiau palikti jų kraštą. Nesimatė tinkamų sąlygų ir kitose Europos valstybėse. Todėl po gero pusmečio prezidentas persikėlė į JAV. Čia jį labai nepalankiai sutiko kai kurios lietuvių organizacijos. Jų skundai pasiekė aukštus JAV valdžios pareigūnus. Nežiūrint visko, prez. A. Smetonai pavyko gauti audiencijas pas to meto JAV valstybės paskretorių Sumner Wellesą ir prez. Roosevelta.

1940 Romoj įvyko diplomatų konferencija, kurioj norėta sudaryti egziline vyriausybę.

Toliau dr. Nemickas suminėjo organizacijas, kurios vienu ar kitokiu būdu prisidėjo prie mūsų tautos laisvinimo. Bent dalį jų norėtumėm paminėti.

1940 rudenį buvo įkurtas Lietuvos aktyvistų frontas, kuris siekė Lietuvai nepriklausomybės. Vokiečiam ši akcija buvo nepriimtina, ir jie jo veiklą sušpendavo. Tų pačių metų vasaros pabaigoj JAV-bėse susiorganizavo Lietuvai galbėti taryba, kuri vėliau pasivadino Amerikos Lietuvių Taryba. Joj dalyvavo keturios didžiosios šio krašto lietuvių organizacijos. 1946 buvo įsteigta Lietuvai vaduoti

sąjunga, o 1957 — Lietuvos Laisvinimo Komitetas.

Kalbėtojas kiek ilgiau sustojė prie Vliko, kurio veikla pradžioje reiškėsi Vokietijoje, o vėliau JAV. Tarp Lietuvos diplomatinės tarnybos šefo ir Vliko vyko ilgi kiverčiai dėl valdžios pasidalinimo. Paskaitininkas kritikavo Vliką dėl jo pasyvumo JAV valstybės departamento atžvilgiu, kai pastarasis turi intenciją Baltijos valstybių diplomatų tęstinumą baigti jų išmirimu. Vliko vairavimą perėmus paskutiniajai vadovybei ir padėčiai negerėjant, visuomeniniai reikalai pradėjo rūpintis Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Buvo pabrėžta, kad JAV LB steigimasis labai nepalankiai sutiko ano meto Altos atstovai. Vėliau, jiems pasitraukus, vairavimą perėmė ambicingi žmonės, ir tarp abiejų organizacijų prasidėjo stipri nesantaika, kuri tęsiasi ir iki šių dienų. Altai supasavus užsibrėžtų tikslų vykdyme, į visuomeninį darbą metėsi šio krašto Lietuvių Bendruomenė.

Dr. Bronius Nemickas siūlė penkis punktus, į kuriuos turėtume atkreipti reikiamą dėmesį:

1. Daryti žygių JAV įstaigose, kad dabartinė Lietuvos diplomatų "išmarinimo" politika būtų pakeista. Reikia laukti, kad diplomatais būtų pripažįstami naujai akredituoti asmenys.

2. Iširti sąlygas, kuriuose pasaulio kraštuose būtų galima atstatyti ar naujai įsteigti Lietuvos atstovybes.

3. Lietuvos diplomatijos šefas turi teisę akredituoti naujus charge d'affaires.

4. PLB vadovybė turėtų nurodyti savo organam įvairiuose kraštuose, kad jie vietoj įtaigotų kalbama prasme vyriausybės.

5. JAV vyriausybėj ir kituose kraštuose ieškoti Lietuvos diplomatinei tarnybai reikalingų lėšų šaltinių, nes dabartinis lėšomis aprūpinimo būdas moraliai slegia diplomatijos atstovus ir gali būti laikinasis.

Prelegentas dar pridūrė, kad Lietuvių Bendruomenė turėtų taip susitvarkyti, kad įstengtų vykdyti visus visuomeninio po-

būdžio Lietuvos laisvinimo veiksniams priklausančius darbus, kurių neatlieka Vlikas, ir dirbti taip, kad nebūtų kenkiama Lietuvos bylai.

Diskusijos

Keli kalbėtojai įvertino dr. Nemicko gerai paruoštą paskaitą, kurioj buvo sukaupta nemažai istorinės medžiagos. Siūlė ją, kiek papildžius, išspausdinti atskiru leidiniu, kad ateinančios kartos galėtų suvokti, kaip užsieny per 40 metų buvo kovama dėl Lietuvos laisvės ir kad ateity išvengtų klaidų, kurias darė mūsų patriotai.

Diskusijose iškilo vienas naujas, labai mažai kam žinomas, bet šiuo metu mum ypatingai svarbus dalykas, tai charge d'affaires, galinčių atstovauti valstybei, paskyrimas. Dažnokai girdima, kad naujų diplomatų akreditavimas surištas su tarptautine teise. Todėl JAV šio srity nieko negalinti padaryti. Dr. Nemickas išaiškino, kad 1961 Vienoj buvo sušaukta diplomatinių santykių reguliavimo konferencija, kurioj nutarta, jog vienos valstybės užsienio ministeris gali skirti charge d'affaires prie kitos valstybės užsienio ministerio. Šią sutartį 1972 ratifikavo ir JAV. Mūsų diplomatinis šefas buvo paskirtas užsienio reikalų ministerio Urbšo. Vadinas, reikia tik išgauti iš JAV valdžios sutikimą, kad ji St. Lozoraitį traktuotų kaip pakeičią užsienio reikalų ministerio, ir naujų diplomatų, kad ir žemesnio rango, paskyrimas būtų išspręstas. Kai kas sugestijavo šį metodą, tai yra paskyrimą charge d'affaires, pabandyti ir žiūrėti, kaip į tai reaguos šio krašto vyriausybė.

Buvo siūloma didesniuose Amerikos miestuose, kaip Philadelphiaj, Detroit, Clevelande, Bostone ir kitur, skirti konsulus arba bent garbės konsulus. Nors jie ir negalėtų atstovauti mūsų valstybei, bet atliktų nemažai reikšmingų funkcijų, iš kurių šiuo metu bene svarbiausia yra pomirtinių palikimų tvarkymas.

Keli kalbėtojai stipriai akcentavo kontaktų palaikymą su kenčiančiais tėvynėj. Dr. Domas Krivickas pabrėžė, kad "atsisukimo veidu nuo krašto niekada nėra buvę, to nėra dabar ir nebus ateity".

Pokalbius gražiai koordinavo kanadiškė Joana Kuraitė.

(Bus daugiau)

ŽEMAITIS, BUVĘS JAV KARO LAIVYNO ORKESTRO DIRIGENTAS

Vaikščiodamas po Arlingtono tautines kapines, kurios išsitęsios anapus Potomaco upės prie sostinės Washingtono, ir kuriose ilsisi tukstančiai JAV ir viso pasaulio laisvės gynėjų, vienodų kryželių masėje rasi ir lietuviškų pavarde. Kadangi kapinės milžiniškos, o kryželių, ženklinančių čia palaidotų amžino poilsio vietas, eilės tiesiog nesibaigia, surinkti visų lietuvių pavardes būtų tikrai milžiniškas darbas.

Štai liepos 25 sueina 25 metai, kai mirė ir Arlingtono kapinėse buvo palaidotas žemaitis Martynas Jurkus (Eurkoos), buvęs JAV karo laivyno orkestro dirigentas. Jo žmona Liudvika Jurkienė, buvusi viena didžiųjų sostinės lietuvių veikėjų, tebegyvena Washingtone, sulaukusi 86 m. amžiaus. Kai Dievulis ją pašauks amžinybėn, bus palaidota tose pačiose Arlingtono kapinėse šalia savo vyro.

Martynas Jurkus gimė 1879 rugsėjo 10 Raudėnuose, Telsių apskr. Muzikos pradėjo mokytis Rucavoje, Latvijoje. 1892 su tėvais atvykęs į JAV, Bostone mokėsi toliau ir įgijo fleitos, piccolo ir klarneto specialybes. Įstojęs į JAV karo laivyno orkestrą, jame išstamavo 30 metų, ilgą laiką eidamas orkestro dirigento pareigas. M. Jurkus vadovaujamas orkestras grodavo įvairiose oficialiose iškilmėse ir ne kartą yra lydėjęs šios šalies prezidentus į iškilmes užjūriuose. Žmonos Liudvikos pasakojimu, jos vyrui teko lydyti tuometinį JAV prezidentą į Kielo (Vokietijoje) kanalo atidarymo iškilmes, kur susitiko su tuometiniu Vokietijos kaizeriu, ir taip pat kitur.

Matomai Martynas Jurkus aktyviai reikėsi ir lietuvių tarpe, nes su savo būsimąja žmona susipažino kaip tik Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono ir su ja išgyveno 28 metus, iki mirties 1955 metais.

Jo žmonos Liudvikos Jančaitytės-Jurkienės biografija tikrai įdomi. Ji yra Pensilvanijos angliakasių Lietuvos augintinė. Jos tėvus dar praėjusio šimtmečio pabaigoje Forest City, Pa., lietuvių parapijos bažnyčioje sutuokė istorinė Amerikos lietuvių asmenybė — kun. Aleksandras Burba. Liudvika gimė ir augo Pensilvanijoje, o 1910 baigusi vidurinę mokyklą, persikėlė į Rochesterį, N.Y., kur labai aktyviai įsijungė į lietuvių veiklą. Dėl to 1918 pradžioje Liudvika buvo išrinkta moterų draugijų atstove į Amerikos lietuvių kongresą, įvykusį 1918 kovo mėnesį New Yorke. Jau prieš tai, dirbdama Tautos Fondo Rochesterio skyriuje, ji rinko aukas Lietuvos nepriklausomybės reikalams.

1918 Liudvika grįžo atgal į Pensilvanijos angliakasių Lietuvą, kur baigė gailėstingą sešerių mokyklą ir, išlaikiusi Civil Service egzaminus valžios darbui gauti, pasirinko sostinę Washingtoną, kur atvyko 1925 ir su juo jau nebesiskyrė. Jos įmintos pėdos ypač vietos lietuvių gyvenime liko labai gilios ir ją čia kiekvienas lietuvis pažįsta bei gerbia. Anksčiau čia nebuvo nei Lietuvių Bendruomenės apylinkės, nei kitų jaunųjų organizacijų. L. Jurkienė buvo viena pirmųjų steigėjų Washingtono lietuvių-amerikiečių draugijos, kuri anksčiau čia buvo pagrindinė organizacija ir išvystė plačią veiklą: palaikė ryšius su Kongreso ir vyriausybės žmonėmis, ruošė prasmingus Vasario 16 minėjimus ir t.t. Taip pat vėliau ji dalyvavo Balso, abiejų Susivienijimų, Lietuvos vyčių veikloje, o jos ryšiai su Lietuvos pasiuntinybe buvo labai artimi. Ji puikiai prisimena buvusius Lietuvos diplomatus K. Bizauską, B. Balutį, Bagdoną, P. Žadeikį, J. Kajecką, o su dabartiniu Lietuvos atsto-

Buvęs JAV karo laivyno orkestro dirigentas Martynas Jurkus.

vu dr. S. Bačkui ir jo žmona yra artimi bičiuliai.

Prieš trejus metus ištikęs širdies priepuolis gerokai sulaukė L. Jurkienės tempą, bet ji iš lietuviško gyvenimo visiškai nepasitraukė. Jei kas ją tik nuveža, ji dalyvauja kiekvienose svarbesnėse lietuvių iškilmėse, pamaldose, gi, laiko turint, kiek įdomių prisiminimų galima būtų užrašyti iš tos mielos Amerikos lietuvių veiklos veteranės, Pensilvanijos angliakasių Lietuvos dukros. Dalis jos atsiminimų, įrašytų į magnetofono juostas, yra saugojama "Amerikos Balso" archyvuose.

Prisimindami jos vyro 25-tąsias mirties metines, su pagarba kartu prisimename ir našlę Liudviką, kurios įnašo Amerikos lietuvių veikloje, tikėjime, ne užmirš ateičiai kartos ir laisvam gyvenimui pakilusi Lietuva.

VL.R.

EKSPEDICIJA RENGIASI IEŠKOTI TITANIKO LAIVO

Titaniko laivo tragedija nuolat prisimenama spaudoje. Balandžio 16 Daily News rašė ir klausė, kas tikrai atsitiko, kodėl didžiausias pasaulio laivas pirmoje kelionėje nuskendo?

Birželio 24 The New York Times paskelbė, kad rengiama mokslinė ekspedicija, kuri ieškotų Titaniko griaučių, nustatytų tikslią vietą, kur jis nuskendo.

Titaniko laivo tragedija visiem žinoma, bet ar žinoma, kad ten plaukė ir vienas lietuvis — kun. Juozas Montvila?

1912 Anglijoje Belfasto dirbtuvėse buvo pastatytas to meto pažiba — ištaičiausias, greičiausias, didžiausias, kainavęs 10 milijonų dolerių laivas ir pavadintas Titanic.

Laivas buvo 882 pėdų ir 6 colių ilgio, 96 pėdų pločio, 46,000 tonų keliamosios jėgos, su galinčiausiais motorais. Kadangi jis buvo vadinamas nesąžiningu, tai turėjo tik 18 gelbėjimosi valčių. Tikra ironija!

Laivas nuskendo 1912 balandžio 14, naktį į 15, apie 1000 mylių nuo New Yorko. Laivo įgula buvo gavusi žinią, kad pasirodė plaukiantis ledo kalnai, bet kapitonas nekreipė dėmesio, nes laivas — nesąžiningas. Net nesumažino laivo greičio.

Vidurnaktį laivas smaigaliu atsismušė į ledo kalną, kuris ir pramušė skylę, ir laivas pradėjo skęsti. Skendo apie 3 valandas, nusinešdamas apie 1600 gyvybių ir daug turto. Išgelbėta tik apie 700 žmonių.

Jau seniai buvo kalbama apie Titaniko laivo ieškojimą, bet nebuvo įmanoma to padaryti, nes ta vieta, kur laivas nuskendo, yra labai gili — tarp 12,000 ir 15,000 pėdų.

Daily News rašė ir dabar The New York Times pakartojo, kad rengiama ekspedicija. Visą šį projektą finansuoja Jack Grimm

Texas aliejaus firmos savininkas. Jo išlaidos siekia net pusantro milijono dolerių. Jis tikisi tuos pinigus paskui atgauti iš padaryto ekspedicijos filmo.

Laivo įgula sudaro 37 mokslininkai, įvairių sričių specialistai. Jie nori išaiškinti labai daug klausimų. Ar laivas skendo greit ir smaigaliu atsismušė į okeano dugną? Gal skęsdamas atgavo normalų traukos centrą ir skendo pamažu nusėsdamas ant dugno? Ar laivas surūdijęs? Kaip jį paveikė jūros druska, nes jau praėjo 68 metai nuo jo skendimo.

Vandens spaudimas ten yra labai didelis, — nuo 8,000 iki 9,000 svarų į kvadratinį colį. Ten yra visiška tamsa. Ar yra kokio gyvybė, — dar niekas nežino.

Kaip laivą suras?

Tiksli nuskendimo vieta — nežinoma. Ekspedicija mano ištyrinėti 15 mylių ilgio ir 15 mylių pločio vietą. Į vandenį bus įleistas aparatas — savotiška lenta — 10 pėdų ilgio ir 4 pėdų pločio. Iš tos lentos bus siunčiamos bangos į jūros dugną. Nuo dugno atsismušusios bangos grįš atgal. Tą pulsą lenta laidais perduos į laivą. Jei banga užtikis kokį daiktą, tai ji greičiau atsismuš ir greičiau grįš. Laive ant specialaus ekrano padarys ji kreivę. Taip bus galima tiksliai nustatyti, kur laivo likučiai guli, kaip jie guli.

Kada bus žinoma jo tiksli vieta, tada į jūros dugną nuleis specialią dėžę su foto aparatais, kameromis. Dėžė, pasiekusi reikiamą gylį, arba nuotolį nuo laivo skenduolio, uždegs galinčios projektorius. Įmontuotos kameros, kurios tuoj perduos vaizdus į ekspedicijos laivą.

Iš tos visos medžiagos padarys dokumentinį filmą, kuris turės

gerą pasisekimą, nes Titaniko tema yra labai populiari.

Ekspedicinis laivas iš Fort Lauderdale, Fla. išplaukia liepos 12. Pirmą sustos Bermudose, o paskui plauks į Titaniko nuskendimo vietą. Tyrinėjimo darbus pradės liepos 25.

Kitais metais į tą vietą numatomas siųsti specialus povandeninis laivas su specialiais robotais, kurie jau galėtų geriau ištyrinėti laivą, jį apžiūrėti iš arčiau, net kokią jo dalį nusiųpianti ir iškelti.

Šie vandenyno dugno tyrinėjimo prietaisai yra nauji, bet jau naudoti. Jie veikia tiksliai ir apčiuopia ant jūros dugno net menką daiktėlį. Mokslininkai tikisi, kad ir ši ekspedicija jiems pasiseks — jie apčiuops didįjį Titaniko laivą ir išaiškins daug paslapčių.

Apie nuskendusį lietuvių

Prisiminus Titaniko laivą, prisimename ir su juo nuskendusį lietuvių kun. Juozą Montvilą. Jis buvo vos 27 metų, susipratus lietuvis. Caro valdžios persekiojamas, jis buvo atleistas iš darbo. Tada jį pakvietė į Worcester, Mass., į lietuvių parapiją vakaro pareigom. Ten jis ir keliavo.

Iš Anglijos jis pasirinko Titaniko laivą, nes tikėjosi greičiau perplaukti Atlantą.

Smulkiau apie jį yra parašyta knygoje "Kai grįžta praeitis". Knygą parašė jo brolis, Petras Montvila, kuris gerai pažįstamas New Yorko lietuviams, nes čia ilgai gyveno, dalyvavo lietuviškoje veikloje, o dabar yra įsikūręs Matulaičio namuose Putname. Jam dabar jau 93 metai. Savo knygoje jis plačiai aprašo brolių kunigą ir knygą jam dedikuoja "Vietoje paminklo, kurio negalima pastatyti Atlante".

Aprašytas ten ir Titaniko laivas, kaip jis keliavo ir kaip nuskendo. Aprašo jis ir ano meto Suvalkiją, kaip paskui 1907 pasitraukė iš Lietuvos ir atvyko į Ameriką.

Knyga parašyta paprastai ir suprantamai, jaučiasi didelė meilė savajai žemei, ten pasilikusiem.

SAVO DARBUS IR LAIMĖJIMUS SKIRIAM LIETUVIŲ TAUTAI

PLB pirmininko Vytauto Kamanto žodis atidarant VI-ąją lietuvių tautinių šokių šventę

Susirinkome Jaunimo Centre prie laisvės kovų aukuro lietuvių atstovai iš laisvojo pasaulio krašto, kad simboliškai išreikštume savo mintis ir jausmus, liūdesį ir džiaugsmą ir dar didesnį pasiryžimą ateityje išlaikyti tautinę lietuvišką kultūrą savo ir mūsų vaikų širdyse, mintyse ir darbuose. Ryžtamės išlaikyti tą tautinę kultūrą, kuri ypatingai gražiai atsispindi lietuviškose dainose ir tautiniuose šokiuose.

Su giliu liūdesiu prisimename ir pagerbiame mirusius ir laisvės kovose žuvusius lietuvių tautos stūnus ir dukras, kurių aukos ir darbai kasdien mums primena, kad visos lietuvių tautos ateitis priklauso nuo bendrų ir vieningų išsivijimo lietuvių pastangų visokiais būdais padėti pavergtai lietuvių tautai tėvynėje atgauti laisvę ir valstybinę Lietuvos nepriklausomybę.

Šiandien visi čia išgyvename didelį džiaugsmą ir pasididžiavimą, matydami į laisvojo pasaulio lietuvių seštają tautinių šokių šventę gausiai susirinkusį jaunimą, tautinių šokių šokėjus

ir vadovus, suvažiavusius iš Europos, Pietų Amerikos, Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstybių miestų ir miestelių mums lietuviams ir kitataučiams vaizdžiai parodyti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės šeimos tautinį sąmoningumą, gyvastingumą, jaunatvę ir vienybę.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininko Stasio Barzduko ir visos PLB valdybos vardu sveikinu visus ir džiaugiuosi, kad daugelio asmenų ir institucijų bendrų pastangų dėka, ypatingai JAV Lietuvių Bendruomenės, Tautinių Šokių Instituto ir VI-osios lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komiteto darbų dėka, pradedame didingą ir įspūdingą kelių dienų šventės programą.

Šios šventės darbus, pasisekimus ir laimėjimus skiriame lietuvių tautai, herojiškai ir kūrybingai kovojančiai už savo religines, tautines ir valstybines teises per Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas, pogrindžio spaudą ir kitokiais būdais, visi giliai tikėdami, kad bendromis jū ir mūsų pastangomis vėl sulausime laisvės dienų mūsų visų tėvynei Lietuvai.

LIETUVIS KUNIGAS NAUJOSE PAREIGOSE

Kun. Petras Stravinskas yra naujai paskirtas organizatorium rytiniame pakraštyje organizacijos, kuri vadinasi "Catholic League for Religious and Civil Rights" — Katalikų Susivienijimas Religinėm bei Civilinėm Teisėm. Tai 30,000 narių organizacija, kuri giną katalikų teises bei jų gerą vardą.

Kun. Stravinskas, kuris nėra pakeitęs savo lietuviškos pavadės, gimė 1950 Kalėdų dieną New Jersey valstijoje. Tėvas — lietuvis, motina — ukrainietė. 1971 baigė Seton Hall universitetą. 1975 įsigijo aukštesnį laipsnį iš Šv. Rašto Immaculate Conception seminarijoje prie Newarko. Šiuo metu siekia doktora Fordhamo universitete, specializuojasi švietimo administracijoje. Gyvena pas motiną, Toms River, New Jersey.

Kun. Stravinsko straipsniai įvairiais klausimais yra plačiai pasirodę Amerikos katalikų spaudoje. Jis ypatingai susidomėjęs ekumeniniais klausimais bei katalikų mokyklomis. Tais klausimais jau yra parašęs dvi knygas.

K.P.

ARTĖJA MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖS

JAV ir Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų studijų savaitės yra labai svarbios lituanistiniam švietimui išsivijoj. Jose netik pasidalinama mūsų švietimo problemomis, bet jom ieškoma sprendimų, patobulinimų, sustiprinant tarpusavio ryšį, atnaujinant senus pasiryžimus, atgailinant ištvėrmę ir pasidalinant turima patirtimi.

Šią vasarą turime dvi mokytojų studijų savaites. Viena savaitė ruošiamas Dainavos stovyklavietėje rugpjūčio 17-23, o antroji lietuvių pranciškonų vasarvietėje prie Atlanto, Kennebunkport, Maine, rugpjūčio 23-30.

Abiejose savaitėse dar yra federalinėmis lėšomis apmokamų vietų. Visi buvę ir esą lituanistinio švietimo darbuotojai

Atrodo, kad Petrą visą gyvenimą lydi tėvynės ilgesys.

Šiaip ar taip įdomu paskaityti apie anuos laikus, apie didįjį laivą, uolų kunigą Juozą, kuriam siūlė vietą išsigelbėjimo valtyje, bet kuris atsakė ir, ramindamas bei guosdamas kitus, drauge nuskendo šurpiame Atlante.

Elena Akmenskaitė-Ruzgienė

Kun. Petras Svarinskas

Jaunas, energingas, gabus kunigas formaliai priklauso Boise, Idaho, vyskupijai. Ten jis anksčiau dėstė tikyba bei anglų kalbą.

Kun. Stravinskas domisi lietuvių veikla, ir jam rūpi tikinčiųjų persekiojimas Lietuvoje. Ieško būdų, kaip jo milžiniška amerikiečių organizacija galėtų padėti Lietuvoje veikiančiam Tikinčiųjų Teisėm Ginti Komitetui, kurį jis laiko giminingu minėtai amerikiečių organizacijai.

IŠ VISUR

— Prel. Juozas Gutauskas, ilgametis Skotijos lietuvių dvasios vadas, liepos 4 atšventė kunigystės 60 metų sukaktį. Prel. Gutauskas gimė 1896 lapkričio 1 Lazdijų parapijoje, Seinų apskr. Kunigu išventinamas Seinuose 1920 liepos 4. Didžiausią savo amžiaus dalį praleido tarp Skotijos lietuvių — buvo jų dvasinis ir kultūrinis vadas. 40 metų redagavo Skotijos lietuvių laikraštį "Išsiviję Draugai".

— Putnam, Conn., naujo vienuolyno kartinio akmens šventinimas įvyks liepos 27, sekmdienį, 2:30 val. popiet, per lietuvių susitikimo šventę. Apeigas atliks vysk. Daniel P. Reilly iš Norwich.

— "Lietuvių katalikų jaunimo įnašas į lietuvių išsivijimo veiklą" tema bus svarstoma simpoziume Lietuvių Fronto Bičiulių studijų stovykloje Dainavoje. Svarstybose dalyvaus dr. Saulius Girnius, Linas Kojelis, Daina Kojelytė ir kiti.

— Vasario 16 gimnazijos mokslo metais pasibaigė birželio 28. Po vasaros atostogų 1980-81 mokslo metai prasidės rugsėjo 1. Mokiniai į bendrabutį suvažiuoja rugpjūčio 31. Dabar galima paduoti į mokyklą įstojimo prašymus kreipiantis adresu: Private Litauische Gymnasium, 6840 Lampertheim 4, W. Germany. Tel. 06256-322.

— Washingtono, D.C., LB apylinkė, įvertindama Darbininko talką, per valdybos išdininę Danutę Vaičiulaitytę atsiuntė 10 dol. auką. Ačiū labai.

— Radijo programų Vilniaus universiteto sukakties konkurse, paskelbtame JAV LB Kultūros tarybos, antrą vietą laimėjo Los Angeles radijo klubas, kuriam vadovauja Danutė Kaškelienė. Premijuota programą paruošė ir transliavo Stasė Pautėnienė.

— Ona Razutienė, Los Angeles, Calif., LB jaunimo ansamblio Spindulys vadovė, įvertindama Darbininko talką garsinant ansamblio veiklą, atsiuntė 10 dol. auką. Ačiū labai.

— Studentų Ateitininkų Sąjungos vasaros stovykla įvyks rugpjūčio 24-31 Camp Tippicanoe, Tippicanoe, Ohio. Stovyklos tema: Susipažinimas su dabartine Lietuva. Stovyklavietėje pasiekiami važiuojant dvi su puse valandos į pietus nuo Clevelando, valandą nuo Pittsburgho aerodromo ir Canton Amtrak traukinio stoties. Susidomėję studentai ir gimnazijos abiturientai gali registruotis ir smulkesnių informacijų gauti kreipiantis adresu: Edis Razma, 1100 Buell Ave., Joliet, Ill. 60435. Tel. 815 727-1196.

— Cleveland, Ohio, Lietuvių Namuose rugpjūčio 9-10 vyks Šaulių Sąjungos kultūrinis savaitgalis.

— Dr. Petras Vileišis Lietuvos okupacijos 40 metų sukakties proga Waterbury American laikrašty liepos 12 išspausdino straipsnį "Voice of the People" skyriui. Nusisakdama, kad nedrįstama Sovietams aiškiai pasakyti tiesos dėl jų žmogaus teisių laužymo ir Baltijos kraštų persekiojimo. Laiške nurodoma įvairūs amerikiečių apsilėidimo atvejai.

— Berniukų stovykloje Nerinogoj, įvyksiančioj rugpjūčio 3-16, dar yra kelios vietos. Norį stovyklauti (7-15 metų) prašomi kreiptis tiesiog Nerinogoj.

— Nauji Darbininko skaitytėjai: S. Kontautas, Dorchester, Mass., A. Zakus, New Pt. Richey, Fla., S. Naujokaitis, Omaha, Nebr. Užsakę kitiem: M. Kavaliauskas, Nebraska City, Nebr. — Omahos Lietuvių Moterų Klubui, Omaha, Nebr. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytėjum Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad plokšteles atsiųstų į namus.

LIETUVIŲ BANKINIS KOOPERATYVAS KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Kasoje duodama:

Max. 7% Palūkanų už paprastą einamąją sąskaitą

Min. 9% palūkanų už 6 mėnesių indėlius

KIEKVIENO ASMENS SANTAUPOS FEDERALINIŲ
JSTAIGŲ APDRAUSTOS IKI 100,000 DOLERIŲ

Paskolų lengvatos kooperatyvo nariams
Nariais gali būti visi lietuviai

Kooperatyvo įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, penktadieniais nuo 9 iki 6 val. ir šeštadieniais nuo 9 iki 5 val. vakaro.

Dėl informacijų taip pat galima kreiptis raštu, arba skambinti telefonu aukščiau pažymėtom valandom.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamą mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirties atveju.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

LORENCE CONTRACTING CO., INC.

Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir patalpos darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiška.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl lanko ir pasitikrinti kainas

1980 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

LIETUVA IR LENKIJA: 11 dienų — rugsėjo 2-12; spalio 13-23: 6 dienos, 6 naktys Vilniuje, 2 dienos, 1 naktis Varšuvoje, 1 naktis Frankfurte.....\$1,049
LIETUVA IR LENKIJA: 12 dienų — rugpjūčio 11-22: 6 dienos, 6 naktys Vilniuje, 3 dienos, 2 naktys Varšuvoje, 1 naktis Frankfurte.....\$1,099
LIETUVA IR RUSIJA: 10 dienų — rugsėjo 17-26: 6 dienos, 5 naktys Vilniuje, 2 naktys, 1 diena Maskvoje, 1 naktis Frankfurte.....\$1,049.

Kainos bazuojamos pagal išskridimą iš Bostono ir New Yorko. Kaina pakyla skrendant iš kitų miestų. Rezervacijos ir informacijos reikalais kreiptis:

BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MA 02168
(617)-969-1190

Daromi giminių iškvietimo dokumentai.

PLB PIRMININKAS LANKYSIS EUROPOJ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas inž. Vytautas Kamantas su žmona Aldona rugpjūčio mėnesį keliaus į Prancūziją, Italiją, Vokietiją, Austriją ir Angliją. Rugpjūčio 2-5 aplankys Prancūzijos LB pirmininką kun. J. Petrošų Paryžiuje. Rugpjūčio 5 bus Romoje, kur numatyti pasimatymai su Lietuvos diplomatinės šefu min. S. Lozoraičiu, Lietuvos atstovu prie Šv. Sosto St. Lozoraičiu Jr., Italijos LB pirmku prelatu V. Mincevičium, Vatikano radijo vedėju kun. dr. V. Kazlausku ir kitais. Rugpjūčio 8-9 aplankys Miuncheno lietuvius ir Laisvės radijo darbuotojus. Rugpjūčio 9-16 dalyvaus Europos lietuvų studijų savaitėje Innsbrucke, Austrijoje, ir jos metu vykstančiame II-ajame Europos LB pirmininkų suvažiavime. Rugpjūčio 16-18 bus Londone ir susitiks su Didž. Britanijos Lietuvos Sąjungos valdyba ir jos pirmininku Zigmū Juru, aplankys Lietuvos atstovą Londone V. Balicką, Europos Lietuvių redakciją, lietuvių parapiją ir kt.

Kelionės tikslas yra sustiprinti Europos kraštų lietuvių ryšius su PLB ir pasitarti bendrais švietimo, kultūros, politikos, jaunimo ir kitais reikalais.

PLB pirmininkas Vytautas Kamantas dalyvaus Australijos Lietuvių Dienose ir jų atidaryme 1980 gruodžio 26, o 1981 vasario 11-15 bus Pietų Amerikos lietuvių kongrese Buenos Aires, Argentinoje.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviški pokalbių plokštelės su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas pavelsluotas — 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Graži dovaną jaunimui ir suaugusiems visokiomis progomis.

Gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DĖL JAUNUOLIŲ REGISTRACIJOS

Mūsų krašto prezidentas paskelbė jaunuolių (vyrų ir moterų) registraciją į kariuomenę. Kaip žinome, prezidentas yra šio krašto vyriausias karinių pajėgų tvarkytojas ir žino, kas yra reikalinga šio krašto apsaugai.

Aš esu ir būsiu demokratas. Tik vieną kartą per savo gyvenimą balsavau už respublikoną prez. Nixoną, kadangi jis pažadėjo sustabdyti Vietnamo karą. Dabar istorija kartojasi. Bet aš turiu legalią ir moralią teisę kritikuoti savo partiją.

Dabartinis mūsų prezidentas Carteris labai nepopuliarus. Jo administracijai žmonės pasipriešino, nes jis kandidatuodamas per daug pažadėjo — sumažinti karines išlaidas, suorganizuoti 7 milijonų naujų darbų, žinodamas, kad tų padarų negalės įvykdyti. Jo partijos kongresas irgi tam pasipriešino. Carteris atidavė Panamos kanalą nepalankiems panamiečiams, pripažino de jure komunistinę Kiniją (turėjo žinoti, kad komunistas ir toliau bus komunistas). Amerikos atsakingi politikai mano, kad, kai tik mūsų prezidentas kariškai apginkluos ir ekonomiškai sustiprins Kiniją, tai jų vadai pasakys: "Eikit velniop!" Tai sakydami, turim pavyzdžių realiam gyvenime.

Mūsų prezidentui būtų sunku įrodyti, kad jo gresinimas karu nėra politiškas. Prieš keletą mėnesių jis spaudė senatoriam rankas, kad jie būtų palankūs SALT II sutarties patvirtinimui. Šiandien tas pats prezidentas SALT II sutarties atsisakė nugarą pareiškdamas, kad gali kilti pasaulinis karas.

— Pasaulio meisteris A. Karpovas laimėjo aštuonių "Žvaigždžių" turnyrą Amsterdame, surinkęs 10 tš. 13-tam rate jis įveikė Vengrijos dm Ribly, o paskutiniam 14-tam rate — Danijos dm Larseną. Po Karpovo sekė Olandijos dm Timmanas — 9 tš.

— Danijos Eisbjergo mieste rungiasi dėl Šiaurinės Jūros taurės tų šalių meisteriai. Po keturių ratų pirmavo Anglijos meis-

PADĖKA

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos vadovybė atsiuntė PLB valdybos pirm. V. Kamantui šitokį padėkos laiška:

Did. Gerb. Pirmininke,

Širdingai dėkojame Jums, o per Jus ir visai PLB Valdybai ir PLB Kultūrinės Tarkos Komisijai už tą didelę garbę, kurią suteikėt mūsų kolonijai pakviesti mūsų tautinį ansamblį "Ąžuolyną" į JAV ir Kanadą, sumokėdami visas jų kelionės išlaidas ir rūpestingai globodami.

Ši kelionė subrandino mūsų ansamblį ir sustiprino jo pasitikėjimą savimi, matant, kad jo kūrybingas darbas ir pastangos būryboms palankiai įvertinti, parodė jam naują lietuvišką pasaulį, atvėrė platesnius horizontus ir padidino mūsų jaunimo džiaugsmą priklausti lietuviškai šeimai, o malonūs kelionės prisiminimai pasiliks ilgai ąžuolyniečių atmintyje ir širdyje ir, tikimės, paskatins juos dar aktyviau įsijungti į mūsų kolonijos lietuvišką veikimą.

Už visa tai malonėkite priminti mūsų pagarbą ir tikrai nuosirdų dėkingumą.

Su geriausia linkėjimais,

Gividas Mačanskas
pirmininkas
Antanas Gudynas
sekretorius

Dr. Alfredas Stanevičius
"Ąžuolyno" vadovas

Pastaba: Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pajėgė atsikviesti Urugvajaus "Ąžuolyną" ir Argentinos "Žibutes" tik JAV ir Kanados lietuvių dosnumo dėka. PLB Valdyba.

teris Nestel su sovietų tm A. Jusupovu, turėdami po 3 tš. ir po 1 nebaigtą partiją.

Buenos Aires, Argentinoje. Liepos 20 prasideda pasaulio prezidentų Polugajevskio-Korčonojus 12-kos partijų mečas. Vengras Portisch su vokiečiu Huebneriu rungsis Reikjavike, Islandijoje.

Amsterdame vyksta aštuonių "žvaigždžių" turnyras. Pasaulio meisteris A. Karpovas ir Olandijos dm Timmanas įpusėjo šį turnyrą, abu turėdami po 4.5 taško. Dm Zoltan Ribly (Vengrija) turėjo 4 tš. Antrąjį ratą Karpovas pradėjo irgi sėkmingai. Jis įveikė Van der Will (Olandija) ir dabar turi 5.5 taško. Timmanas sužaidė lygiom su savo varžovu ir varosi turėdamas 5 tš.

Prieš 25 metus, 1955 Toronto Vytis išsikovojo Toronto šachmatų pirmenybes. Tai buvo antras vytičių laimėjimas Toronto p-bių; pirmą kartą laimėjo 1950. 1955 komandos vyrai sužaidė šitaip: P. Vaitonis — 4.5 iš 5, J. Matusėvičius — 2.5, H. Stepaitis — 2.5, L. Fabricius — 3, R. Ramas — 4 ir A. Sirutis — 4.

P. Vaitonis laimėjo Hamiltono pirmenybes 8-0! Kanados p-bėse jis sužaidė silpniau, tesurinkęs 5 tš. (laimėjo F.R. Anderson — 8.5 tš), nors ir nugalėjo garsų ukrainietį dr. Bohatryčuką. Vaitonio simultanas St. Catherines šachmatininkam buvo sėkmingas: 36-2. Lake Erie Open p-bėse Vaitonis antras, pustaškiu atsilikęs nuo laimėtojo dr. E. Marshand 4.5.

P. Tautvaiša ir M. Turjanskis laimėjo Trans-Mississippi p-bes, abu surinkę po 6-1. Aleksandras Žujus baigė su 4 tš.

Alb. Sandrin ir Tautvaišas laimėjo Chicagos p-bes surinkę po 7.5 tš.

Alg. Nasvytis sėkmingai žaidė The Atlantic International komandoj, kuri laimėjo Clevelando lygos pirmenybes.

Clevelando jaunių nugalėtojo titulas atiteko Gyčiumi Bartkui, surinkusiam bendrose Clevelando p-bėse 5-3 tš.

Ignas Žalys iš Montrealio dalyvavo JAV Open p-bėse Long Beach, kur surinko 8-4 tš. Jis buvo vienintelis dalyvis iš Kanados. Quebeco p-bėse Žalys buvo trečias su 3.5 tš. Laimėjo Joyner ir Matthai, surinkę po 4-1. Žalys laimėjo Montrealio Žaibo p-bes, surinkęs 4.5-1.5.

Lietuvių sporto žaidynių šachmatų varžybas N. Yorke laimėjo Kazys Merkis 4-0. E. Staknys ir

J. Vilpišauskas surinko po 2.5 tš.

Boston S. Globe geg. 8 atžymėjo K. Merkio laimėtą "nepriimto valdovės gambito" žaibo turnyrą, Boylston CC surinko 9-1 tš., o sicilišką ir Giuoco Piana žaibo turnyrus jis baigė antru.

K. Merkio vedami šachmatų skyriai Drauge ir Darbininke įžengė į dvidešimt šeštusius metus. Lietuvių Dienos rugsėjo numerį įdėjo platų K. Merkio straipsnį "Lithuanian Chess" su Vaitonio, Tautvaišos, Škėmos, Žalio, Arlausko, N. Yorke ir Bostono komandų nuotraukom. Boston S. Globe spalio mėn. įdėjo iš N. England pirmenybių dvi būdingas partijas: Suesman-Merkis ir Wolk-Merkis.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

20 dol. — J. Ardys, Fairview, Pa.

17 dol. — V. Kutkus, Dearborn, Mich.

Po 12 dol. — J. ir H. Shatas, Waterbury, Conn., B. Andrašiūnas, Milwaukee, Wisch.

Po 10 dol. — A. Zabela, Jersey City, N.J., K. Gečas, Toronto, Ont.

Po 7 dol. — J. Išauskas, Wayne, N.J., A. Danta, Guaynabo, Puerto Rico, A. Kupčinskis, Walpole, Mass., A. Kazlauskas, Philadelphia, Pa., S. Morkūnas, Verdun, Que., Canada, E. Skobeika, Richmond Hill, N.Y., V. Zilinskas, Pittsburgh, Pa.

Po 5 dol. — J. Gaila, Ellicott City, Md., M. Petkus, Baltimore, Md., kun. P. Patlaba, Hot Springs, Ark., A. Cepulis, Philadelphia, Pa., J. Jasys, New London, Conn.

Po 4 dol. — A. Ivaška, Monroe, Conn., D. Averka, Dorchester, Mass.

Po 2 dol. — R. Petronis, So. Boston, Mass., B. Janulis, Cleveland, Ohio, J. Malskis, Cleveland, Ohio, J. Andriulis, Islington, Ont., Canada, A. Hintendorf, Hickory Hills, Ill., G. Aleknevičius, Toronto, Ont., Canada, kun. M. Jarašiūnas, Maizeville, Pa., B. Galinaitis, Westminster, Md.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

VYTIS

EACH VYTIS PRINT IS MOUNTED ON A MAROON BACKGROUND AND FRAMED WITHIN A 14x18 MATBOARD.

EACH PRINT INCLUDING POSTAGE \$12.00

SEND TO:
LITHUANIAN PRINTS, 5222 ARBUTUS AVE.
BALTIMORE, MARYLAND 21227

Name: _____

Address: _____

City: _____ State: _____ Zip: _____

Adv. Charles P. Kal

BROCKTON, MASS.

Sėkminga solistė
Marytė Bizinkauskaitė

Mirusiems pagerbti ir jų atminimui ilgiau išsaugoti artimieji ar draugai stato paminklus. Vienas iš prasmingiausių mirusiam pagerbti paminklų — įsteigimas stipendijų fondo mokslus einančiam jaunimui.

Tokį prasmingą paminklą mirusiam muz. Broniui Jonušiui sukūrė našlė Emilija Jonušienė, gyv. Omahoj, Nebr. Ji įsteigė stipendijų fondą dainos bei muzikos mokslo siekiančiam jaunui ir jaunuolei, skirdama metinę 1,000 dol. stipendiją.

1979-80 m. muz. Br. Jonušo vardo stipendijos skyrimo komisiją sudarė: Emilija Jonušienė — mecenatė, PLB švietimo reikalų atstovas kun. A. Saulaitis, SJ, PLJS atstovė R. Pareškytė, Pasaulio Lietuvio redaktorius R. Kasparas ir komisijos sekretorius C. Grincevičius. Balsų dauguma komisija nutarė premiją skirti Marytei Bizinkauskaičiai, gyvenančiai Brocktone.

Komisija įvertino Marytės talentą dainoje, studijose ir lietuviškoj veikloj. Stipendijos gavimas Marytę kilnių ryžių siekime dar labiau sustiprino. Ji ir jos tėveliai Petras ir Veronika Bizinkauskaičiai mecenatai E. Jonušienei ir stipendijos skyrimo komisijai dėkoja.

Marytė Bizinkauskaitė yra Amerikoj gimusių tėvų Petro ir Veronikos Bizinkauskų dukra. Tėvas, būdamas muzikalus, nuo pat jaunų dienų savo penkis vaikus lavino muzikoj ir dainoj. Dažnai tėtį prie pianino apsupę visi penki vaikai gražiai perduodavo lietuviškas giesmes ir dainas. Ne kartą šis "choras" linksmindavo atsilankiusius svečius. Marytė šeimoj yra trečioji. Ji savo balsu ir sugebėjimais pralenkė tris brolius ir sesute.

E. Ribokienė

Marytė Bizinkauskaitė dainuos rugpjūčio 10 Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietės salėje.

Marytė solo pradėjo dainuoti mokyklos, parapijos ir Brocktono lietuvių didžiųjų švenčių minėjimuose. Jai akomponuodavo jos tėvelis. Marytė taip pat dainuoja ir Šv. Kazimiero lietuvių parapijos chore, kur irgi atlieka solo partijas. Kaip solistė ji yra mielai kviečiama ir aplinkinių kolonijų lietuvių.

Marytė yra baigusi parapijos mokyklą, Brocktono liuanistinę mokyklą ir jį dvejus metus dirbo kaip mokytoja specialioji lietuviškai nekalbančių klasej, o taip pat mokė visos mokyklos mokinius dainuoti. Gimnazijoj ketverius metus lankė lietuvių kalbos ir dainavimo kursą. Taip pat dainavime lavinosi privačiai. Baigusi gimnaziją, dainavimą studijuoja Bostono konservatorijoj.

Vienas iš solistės Marytės Bizinkauskaitės koncertų įvyks rugpjūčio 10 lietuvių pranciškonų vasarvietės salėje, Kennebunkport, Maine.

BOSTONO
ŽINIOS

Pagerbs Joe Casper

Be anksčiau paminėtų kun. Fr. Michael Bourdeaux ir Juozo Kapočiaus, Lietuvos vyčiai savo 67-tame seime rugpjūčio 7 Park Plaza viešbuty Bostone specialiu pažymėjimu pagerbs Joe Casper, iškilų lietuvių.

PUTNAM, CONN.

Įvykiai ir žinios

— Putnamo seselės ir LB nariai birželio 15 minėjo prieš 40 metų Lietuvoj pradėtus vykdyti nekaltų žmonių suėmimus ir tremimus. Prel. V. Balčiūnas vienuolyno koplyčioj aukojo mišias ir pasakė pritaikytą pamokslą. Po pietų buvo suruošta eiseną prie Fatimos Marijos paminklo, melstasi už Lietuvą ir lietuvius, o po to aplankytos kapinės, kur pasimelsta už nukankintus ir nužudytus lietuvius. Visa tai praėjo susikaupimo ženkle.

— Alkos direktorato valdybos nariai ir kvietiniai liepos 5 turėjo pasitarimą. Dr. A. Matukas, stovybos darbų prižiūrėtojas, pasitaurė, nes darbai daugiausia baigti ir jo sveikata nestipri, bet buvo priprašytas pasilikti direktorate ir toliau pagal išgales talkinti Alkai. Alkos priežiūra sutiko rūpintis kun. R. Krauskas, naujasis Matulaičio namų kapelionas, padedamas dr. J. Kriaučiūno. Alkos tvarkymas beveik sustojęs dėl lėšų stokos. Jei pavyks gauti prašytą valdžios paramą (tai paaiškės rugpjūčio ar rugsėjo mėn.) nors daug naudos iš to nebus, bet vis dėlto pajudės katalogavimas, kilnojama parodėlių paruošimas, brošiūrų apie Alką išleidimas ir pargarsinimas. Tikimasi, kad tada daugia lietuvių prisidės prie Alkos ugdymo.

— Metinei seselių šventei iškylai, įvykstančiai liepos 27 seselių sodyboj, stropiai ruošiamasi. Ruošiamasi tam ir aplinkiniams lietuviams dalyvavimui su savo žmona Ona lietuviškuose parengimuose. Malonaus būdo žmogus, uoliai dalyvaujantis lietuviškuose pamaldose Šv. Alfonso bažnyčioj. Dirbo siuvelykij iki tapo pensininku. Gedulingas mišios aukotos už jo sielą Šv. Alfonso bažnyčioj liepos 11. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nuiludime liko žmona Ona ir giminių.

Jonas Obelinis

— Metinei seselių šventei iškylai, įvykstančiai liepos 27 seselių sodyboj, stropiai ruošiamasi. Ruošiamasi tam ir aplinkiniams lietuviams dalyvavimui su savo žmona Ona lietuviškuose parengimuose. Malonaus būdo žmogus, uoliai dalyvaujantis lietuviškuose pamaldose Šv. Alfonso bažnyčioj. Dirbo siuvelykij iki tapo pensininku. Gedulingas mišios aukotos už jo sielą Šv. Alfonso bažnyčioj liepos 11. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nuiludime liko žmona Ona ir giminių.

Jonas Obelinis

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Joe Casper yra jau kelintos kartos Amerikos lietuvis. Yra vedęs Loretą Leščinskaitę. Jie augina 5 vaikučius. Patys yra apie 40 metų amžiaus.

Prieš eilę metų Joe Casper iš didelės radijo stoties WRKO Bostone suorganizavo "Talk Show". Jo programa girdima visoje Naujojoje Anglijoje kiekvieną sekmadienį nuo 9 iki 11 val. vakaro. Programoj kiekvienas gali skambinti telefonu ir klausti įvairių klausimų. Šalia "Talk

kinėse lietuvių kolonijose, nes stengiamasi, kad iškyla pasisektų ir susidarytų pajamų naujo seselių vienuolyno ir religinio centro statybom tėti. Dalyvaus ir vietos vyskupas. Loterijoj, be anksčiau skelbtų dovanų — 100 dol. pinigais, dail. Galdiko paveikslu, ransonis megtų lovos užtiesalo ir daugelio kitų, išleidžiamas ir vienas tautinis kostiumas.

— Veiklus kun. S. Yla birželio 18 grįžo iš ligoninės po operacijos ir pamažu sveiksta. Seselė Bonifacija Griniūtė, jau kuris laikas išleista iš ligoninės, kelias savaites praleidusi Matulaičio namuose, jau grįžo į vienuolyno pagrindinius namus ir pradeda įsijungti į seselių darbus. Linkim abiem greitai pilnai pasveikti.

— Joana Lukoševičienė, apie 88 m. amžiaus, mirė birželio 22. Ji išbuvo Matulaičio namuose nuo tų namų atidarymo, prieš 11 metų. Buvo vietos LB narė.

J.Kr.

Merkelis Giedraitis, tai naujoji knyga apie žymų lietuvių ir jo nuostabių laikus. "Gaunama pas lietuviškų knygų platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mich. 48084. Gaunama ir Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Kaina 7 dol., kietais viršeliais 11 dol.

PITTSBURGH
LIETUVIŲ ŽINIAI

Lietuvius jaunuolis, baigęs kolegiją ir pradėjęs studijuoti Pittsburgho universitete, ieško kambario lietuvių šeimoj ar lietuviu savininku name. Turį tokį kambarį malonėkit pranešti adresu: J. Baltrus, 14 Rumbarger Ave., DuBois, Pa. 15801. Telef. 371-5642.

CAPE COD, MASS.

Prisimintas birželis

LB Cape Cod apylinkė birželio 29 minėjo birželio liūdnuosius įvykius.

Minėjimas pradėtas 12 val. pamaldomis Centerville bažnyčioj. Vietos kunigas pamokslė išsami atpasakojo Lietuvos pavergimą ir 40 metų besitęsiančią lietuvių kovą su okupantu. Bažnyčioj buvo keli šimtai maldininkų, tad lietuvių tautos skundas buvo išgirstas daugelio kitataučių. Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Gaidelio, giedojo mišių metu.

Po pamaldų bažnyčios salėj vyko minėjimo tąsa. LB Cape Cod apylinkės pirm. V. Židžiūnas pareiškė, kad susirinkome pasverti nueitą kelią ir toliau vieningai siekti visų lietuvių tikslo — "Laisvės Lietuvai!". Jis kvietė išklausti maldos ir pagerbti visus mirusius kovoj dėl Lietuvos laisvės. Kritusieji pagerbti tylos minute ir malda.

Po to į susirinkusius prabilo LB Cape Cod apylinkės vicepirm. J. Rutenis. Jis iš širdies kylančiu žodžiu paryškino sunkią lietuvių kovą su pavergėju rusu. Lietuvių tautą ilgoj kovoj nepalūžo. Ji randa vis naujų būdų tai kovai tęsti ir siekti laisvės. R. Kalanta tą tikslą amžiam įrašė lietuvių tautos istorijoj ugnies raidėmis "Laisvės Lietuvai!". Nemažesnės reikšmės ir S. Kudirkos pareiškimas pavergėjų teisme: "Reikalauju laisvės Lietuvai!". Laikas pribrendo, kad reikia visiem lietuviams, čia ir okupuotame krašte, kartu dirbti tam pačiam laisvės

Show", Joe Casper pateikia įvairių komentarus ar rašo straipsnius amerikiečių laikraščiam Naujojoje Anglijoje.

Prieš dvejus metus jis pradėjo veiklą už visų žmonių gerenybę gyvenimą, pasisakydamas prieš įvairius valdžios biurokratus. Savo programą pavadino "People First".

Joe Casper 20 metų dirbo mieste, valstijos ir federalinės valdžios įstaigose. Jis taip pat yra žmogus, kuris tiki, kad mūsų tautinės šakny ir tradicijos yra brangiausias turtas. Mes, esą, neprivalom leisti, kad pavergtų tautos būtų užmirštos. Privalom tęsti kovą už pavergtų tautų išlaisvinimą.

The Boston Herald-American apie Joe Casper ir jo satyrinį humorą taip rašė: "Joe Casper makes the people's voice roar".

Jis taip pat priklauso prie Lietuvos vyčių.

Prieš prasidedant seimui, Pavergtų Tautų savaitės vardan jis turėjo trijų valandų "Talk Show" gynrai apie pavergtų tautų žmonių persekiojimą.

Vyčių seimo metu jam bus įteiktas pažymėjimas už kovą dėl visų žmonių laisvės ir gerovės.

Naujas vikaras

Šv. Petro lietuvių parapija So. Bostone jau eilę metų buvo be vikaro. Buvo tik vienas klebonas. Nuo liepos 1 kardinolas Humberto Madeiros paskyrė kun. Robertą P. Volungevičių į Šv. Petro lietuvių parapiją vikaru. Kun. Volungevičius yra gimęs So. Bostone, iki šiol dirbo nelietuvių parapijose.

Minkų gegužinė

Seniausia lietuviška radijo programa Naujojoje Anglijoje rugpjūčio 10 lietuviškame Romuvos Parke, 71 Claremount Ave., Brocktone, rengia 46 metų sukaktuvinę gegužinę.

Bus įvairių naudingų įėjimų ir kitokių laimėjimų dovanų. Bus trys piniginės dovanos už gražiausius rankdarbius (mezginius, drožinius ir tapybą), atneštus į pikniką. Pirmą 50 dol. dovaną dovanos S. B. Lietuvių Piliečių draj, antra dovaną — 25 dol. ir trečia — 10 dol.

Programą 4 val. pradės magikas Donohue. Bus iškiliosios lietuviškos rinkimai ir šokių konkursas, grojant Mickey Habereck orkestrui. Šokių laimėtojam bus skiriamos dovanos. Po šokių var-

tikslui. Reikia suprasti, kad tik vieningai dirbdami, to tikslo pasieksime.

Pabaigai Šv. Kazimiero parapijos choras padainavo keletą dainų.

Pirm. V. Židžiūnas pranešė apie apylinkės veiklą ir kvietė visus atsilankyti į gegužinę rugpjūčio pradžioj. Padėkojė kun. McLellais už pamaldas ir salę, Šv. Kazimiero parapijos chorui ir komp. J. Gaideliui už giesmes ir dainas, p. Jančiauskienėi ir p. Jansonienėi už vaišių suruošimą, prašė visus sugiedoti Lietuvos ir JAV himnus.

Po minėjimo visi pakviesti vaišių. — J.M.

žybos orkestras visiem šokiama gros iki 9 val. vak.

Rankdarbių, gražuolių ir šokėjų įvertinimo komitete dalyvaus Ona Ivaškienė, Liet. tautinių šokių sambūrio vedėja, Elena Valiukonienė, Bostono Jono Varnagaičio šaulių kp. moterų vadovė, Mykolas Druga, Baltic Associates b-vės direktorius, inž. Klaudijus Šakenis ir biznierių Henrikas Čepas.

Naujai išrinkta iškilioji lietuvių iš pereinamųjų metų laimėtojos Nijolės Ivanauskaitės iš Dorchesterio gaus grožio kaspina, puikią statulą, skirtą Ronald Reagan, respublikonų kandidato į JAV prezidentus, raudonų rožių puokštę iš Baltic Florist gėlių ir dovanų krautuvės, 40 dol. vertės auksuotą grandinėlę ir apyrankę iš Ketvirčio brangenybių krautuvės iš So. Bostono.

Antanas Andrulionis organizuoja autobusą, kuris išvyks nuo So. Bostono Lietuvių Piliečių klubo 1:30 val. popiet. Kelionės kaina į abu galus — 5 dol., įėjimas į pikniką 2 dol. suaugusiems ir 75 c. vaikams.

Pikniko šeiminkas bus Vytautas Jurgėla, o skanūs lietuviškus piknikinius patiekalus gamins šeiminkė Monika Plevokienė ir jos malonios talkininkės.

Steponas ir Valentina Minkai kviečia visuomenę į šią lietuvišką gegužinę ir kartu su daugais užbaigti vasarą.

Bostono
parengimų
kalendorius

Lietuvos vyčių seimas vyks Park Plaza viešbuty rugpjūčio 6-10.

Minkų radijo valandos rengiama gegužinė Romuvos Parke, Brocktone, įvyks rugpjūčio 10.

Tautos šventės minėjimas vyks rugsėjo 7 Lietuvos Piliečių drajos salėj, So. Bostone. Rengia Lietuvos Bendruomenės Bostono apylinkė.

Laisvės Varpo radijo rudens koncertas įvyks spalio 12 Lietuvos Piliečių drajos salėj, So. Bostone.

Antras Kaimas iš Chicagos atvyksta į Bostoną spalio 18. Spektaklį Lietuvos Piliečių drajos III aukšto salėj rengia Bostono skautija.

Lietuvių diena vyks spalio 26 So. Bostono Lietuvių Piliečių drajos salėj. Bus suvaizdintas A. Gustaičio "Sėkminių vainikas". Bus šokiai ir vaišės. Rengia LB Bostono apygarda.

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Bostono skyriaus 30 m. sukakties balius vyks lapkričio 1, 7 v.v. Chateau de Ville restorane, Randolph, Mass.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas įvyks lapkričio 23 Lietuvos Piliečių drajos salėj, So. Bostone.

LAISVĖS VARPAS Sekmadleniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sek. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BALTIMORE, MD.

Lietuvių svetainės kambarius baigia remontuoti. Tai yra vienas iš Baltimorės lietuvių centrų. Antras — Šv. Alfonso graži lietuvių bažnyčia. Lietuvių Namuose rudėnį, žiemą ir pavasarį vyksta koncertai ir kiti renginiai. Ketvirtame aukšte yra pagarsėjęs lietuviškas muziejus, trečiame aukšte Lietuvių Posto 154 Amerikos legionieriai ir jų padėjėjos posėdžiauja ir turi savo parengimus, antrame — didelė ir puošni salė. Prie baro yra gintaro kambarys, sienos gražiai išpuoštos piešiniais. Prie Svetainės yra gražus lietuvių parkas.

ATEITININKŲ
SENDRAUGIŲ STOVYKLA
KENNEBUNKPORTE

Kaip buvo skelbta, ateitininkų sendraugių stovykla vyksta rugpjūčio antrą savaitę. Prasideda rugpjūčio 10 vakare ir baigiasi rugpjūčio 16 vakare. Atvykimą į stovyklą ir išvykimą reikia derinti su užsakytų kambarių datomis, kad nesusidarytų sunkumų vasarvietės administracijai.

Organizatoriai kviečia visus sendraugius ir jų draugus gausiai dalyvauti šioje stovykloje, kur vyksta gražioje pranciškonų sodyboje. Drauge pailsėsite, o vakarais turėsite progos dalyvauti turtingoje programoje.

Bus surengtas Kristijono Donelaičio 200 metų mirties minėjimas. Paskaitą apie Donelaitį skaitys Pranas Naujokaitis. Bus skaitoma ir jo kūryba.

Bus ir koncertas. Dainuos solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio. Akomponuos Saulius Cibas.

Bus ir literatūros vakaras su iškiliais mūsų rašytojais bei poetais. Bus ir pora paskaitų, pokalbių aktualiais visuomeniniais klausimais.

Kambarių rezervacijos reikalingas kontaktuoti Tėvus pranciškonus šiuo adresu: Franciscan Guest House, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

Iki pasimatymo stovykloje!

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų.

Del lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

"Amber Holidays"

1980 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO/NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

MASKVA/VILNIUS:	rugpjūčio 28 — \$ 999.00
	rugsėjo 17 — \$ 899.00
	rugsėjo 24 — \$ 899.00
	spalio 8 — \$ 879.00
	gruodžio 26 — \$ 779.00
	rugpjūčio 7 — \$ 999.00
	rugg. 13 (su RYGA) — \$1199.00

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO —
VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127
Tel. 617 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIENĖ ir Albina RUDŽIUNIENĖ
Prices are based on double occupancy and are subject to changes, and fuel surcharges.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putname, Conn., liepos 27. Autobusas išsina sekmdienį 6:30 v. ryto iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Septintą valandą sustoja ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui 17 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje — tel. 827-1351 arba pas M. Šalinskienę — tel. 296-2244.

Putname, seselių sodyboje, liepos 27, ši sekmadienį, bus lietuvių diena. Pamaldos 11 val., pietūs — 12 val., vienuolyno kertinio akmens šventinimas 2:30 val. Šventina vyskupas Daniel P. Reilly. Neringos mergaičių programa — 3:30 v. popiet. Iš New Yorko eina autobusas, kurį organizuoja Darbininko administracija.

Autobusas į skautų stovyklą išvyksta rugpjūčio 16, šeštadienį, 7 v.r. iš Kultūros Židinio kiemo. Stovyklautojams kelionė atsis tarp 10 ir 12 dol.

Skautams remti komitetas spalio 4 rengia balių. Laemėjimam bus leidžiama: dail. Česlovo Janušo paveikslas, dail. Vytauto Igno grafikos kūriny, Birutės Kidolienės siuvinėtas gobelenas, Mindaugo Jankausko medžio drožinys, advokato V. Duobos ir Lito bendrovės pinigėlis — 100 dol. premijos. Už įėjimo bilietą bus galima laimėti gėrybių krepšį.

Vytautas ir Vanda Vebeliūnai liepos 26, ši šeštadienį, savo namuose Lattingtown, L.I., rengia priėmimą savo svečiams. Praseda 3 val. kokteiliais, paskui maudymasis baseine ir kiti žaidimai.

Apie dail. Albino Elksaus vitražus knygą išleido New Yorko žinoma leidykla — Charles Scribner & Sons, 597 Fifth Ave., New York. Knyga pasirodo rugpjūčio 1. Jos kaina 17.95 dol.

Pranciškonų spaustuvė po atostogų darbą pradeda liepos 28, pirmadienį.

Brazilijos šokėjų grupė Nemunas svečiavosi New Yorke. Liepos 19 Kultūros Židinyje buvo jų išleistuvės. Dalyvavo gražūs būrys newyorkiečių. Marytė Šalinskienė, lietuviškų kultūrinių reikalų rėmėja, Brazilijos šokėjams paaukojo 100 dol.

Tėv. Steponas Ropolas, OFM, šiemet vadovauja pranciškonų vasarvietei Kennebunkporte, Maine. Anksčiau šiose pareigose eilę metų buvo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM.

Sofija Macėnas, iš Jamaica, Kennebunkporte pranciškonų vasarvietėje praleido dvi savaites. Nuvyko su ekskursiniu autobusu liepos 4 ir grįžo liepos 19. Ji paaukojo daug daiktų įvairiam laimėjimam, kurie vyko per pikniką liepos 13.

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai kviečia lietuvišką visuomenę atostogauti gražioje vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Čia ideali vieta ir fiziniams, ir dvasiniams poilsui. Jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat ir geras, lietuviškas maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, pasikaitas.

Atostogavimo sezonas — liepos ir rugpjūčio mėnesiai. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreiptis adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Telef. 207 967-2011.

Šią savaitę Kennebunkporto pranciškonų vasarvietėje bus solistės Daivos Mongirdaitės koncertas liepos 27, sekmadienį. Akomponuoja Saulius Cibas.

Kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Darbininko redaktorius, atostogaus liepos 28 — rugpjūčio 8.

Šv. Ona švenčiama liepos 26, ši šeštadienį. Sveikiname visas Onas!

Eugenija Karpiūtė išvyko visai vasarai į Kennebunkportą, kur dirba pranciškonų devocionalijų ir suvenyrų krautuvėje.

Vincas Mailiūnas, architektas, iš New Yorko, Kennebunkporte atostogavo nuo liepos 4 iki liepos 14.

Tautinių šokių šventės reportažas, paruštas Petro Petručio, bus perduotas per Laisvės Žiburo radiją liepos 27, ši sekmadienį.

Stasė Steponaitienė iš Santos, Brazilijos, atvykusi į Š. Ameriką, buvo užsukusi ir į New Yorką. Lydimą Liudo Tamošaičio, aplankė Darbininko redakciją ir Adomo Galdiko vardo galeriją.

Ieškomas Aleksas Lapkus, gimęs Sugynčių kaime, Vegečių valsčiuje, Mažeikių apskrityje. Jo ieško Jonas Voveris, 144 La Perouse St., Griffith, A.C.T. 2603, Australia.

Kultūros Židinio rudens balius, taip pat tradicinius, rengiamas gruodžio 6, šeštadienį. Kultūros Židinyje.

Stovykla jaunimui, rengiama ateitininkų, įvyks rugpjūčio 17-30 Neringos stovyklavietėje, Vermonte. Stovyklos metu bus atšvesta ateitininkijos 70 metų sukaktis. Į vadovybę įeina MAS c.v. pirm. Arvydas Žygas, pianistė Dalia Sakaitė, dr. Bernadeta Tutinaitė, Vytenis Čyvas, inž. Petras Tutinas, tėv. Rafaelis Šakalys, OFM. Padėjėjai bus Ritonė Ivaškaitė, Danielius Mališka, Morkus Sungaila. Registracijos reikalais kreiptis į Petrą Tutiną, 223 Lincoln Ave., Brooklyn, N.Y., 11208. Telef. 212 647-1406. Registraciją priima ir Rasa Razgaitienė, 304 Bayville Rd., Lattingtown, N.Y. 11560. Telef. 516 671-7975.

Dalytė Šaronaitė, okupuotoj Lietuvoj baigianti gimnaziją ir besiruošianti medicinos studijom, norėtų susirašinėti su savo amžiais lietuvaite iš JAV. Jos adresas: Kęstučio gatvė 10-1. Kėdainiai. Lithuanian T.S.R.

Lucille Weisenburgers, gimusi New Yorke 1945, ieško savo tėvelio, kurio pavardė Skripkūnis. Jis pats arba apie jį žina prašomi pranešti Darbininko redakcijai, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Dail. Vida Kristolaitytė išvyko visai vasarai į Kennebunkportą. Dabar gyvena pranciškonų vasarvietėje, paskui persikels gyventi pas dr. J. Vidą. Pranciškonų vasarvietėje yra surengta jos darbų paroda. Vasarvietėje ji tapo gamtovaizdžius ir taip pat portretus.

Apreiškimo parapijos metinis piknikas — lietuvių diena bus rugpjūčio 3 įprastinėje vietoje — Plattdeutsche Parke, Franklin Square. Šokiam groja Joe Thomas orkestras. Visi kviečiami dalyvauti ir maloniai praleisti laiką.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį sutauptysite 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3600. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Kun. Ladas Budreckas, Apreiškimo parapijos vikaras, atostogauja Kennebunkporte, Maine, pranciškonų vasarvietėje ir dirba prie rengiamo išleisti mišiolio, rašo gaidoms tekstus. Iš Kennebunkporto vyksta į Cape Codą, o iš ten į Putnamą. Nuo lapkričio 1 jis persikelia gyventi į Putnamą.

Marytė Šalinskienė su savo broliais ir seserim atostogavo savo namuose Kennebunkporte. (Namai stovi visai priešais vienuolyno vartus). Visi dalyvavo lietuvių dienoje, keturių pranciškonų jubiliejuje ir jų pagerbime, kuris buvo liepos 14 pranciškonų vienuolyne. M. Šalinskienė iš Kennebunkporto grįžo liepos 17 su vienu broliu, kuris gyvena Los Angeles, Calif. Sesuo ir kitas brolis grįžo liepos 19.

Inž. Antanas Sabalis su šeima liepos 19 išvyko dviejų savaičių atostogų į pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte.

SĖKIMIGA LIETUVIŲ DIENA KENNEBUNKPORTE KETURIŲ PRANCIŠKONŲ JUBILIEJUS

Tradicinė lietuvių diena Kennebunkporto vienuolyno sodyboje šiemet buvo liepos 13, sekmadienį. Porą dienų prieš šią šventę sodyboje vyko nemažas judėjimas — iš sandėlių vežė suolus, stalus ir juos išdėstė taip, kad svečiam būtų patogiu užkandžiai ir poilsauti.

Aikštėje, kur lapoja keturi didžiuliai klevai buvo pastatyti stalai įvairiems žaidimams — laimėse ratams, kioskams. Ties didžioju vasarnamiu kėdės iš dviejų pusių supo aikštę. Čia buvo parengta tautinių šokių ir choro koncertai.

Diena pasitaikė graži ir saulėta, patogi piknikauti. Tai žmonių šiemet suvažiuo daugiau nei kitais metais. Autobusai atvyko iš Bostono, Brocktono, Worcesterio, Providence.

Valstybės sekretorius

Kiekvieną sekmadienį į 8 valandas mišias atvyksta Valstybės sekretorius E. Muskis. Jis čia netoli gyvena. Čia jis nuolat lankėsi, kai buvo senatoriumi. Lankosi ir dabar, kai jis jau Valstybės sekretorius.

Dabar jį palydi saugai. Kai liepos 4 buvo specialios pamaldos, tai jį palydėjo net gausus saugų būrys. Ir liepos 13 jis buvo aštuntos valandos mišiose. Apsirengęs labai paprastai, su sportiniais marškiniais.

Prieš keletą metų jis buvo pakviestas į tokią lietuvių dieną. Atvyko su savo šeima ir pasakė kalbą. Šiemet jau ne nedrįso jo kviešti, ir vargiai jis būtų galėjęs dalyvauti, nes skubūs valstybės reikalai jam atima visą laiką.

Pradedama pamaldomis Vienuolyno koplyčioje rytais kas valandą būna mišios anglų

BRAZILIJOS JAUNIMAS NEW YORKE

Brazilijos lietuvių tautinių šokių grupė Nemunas po VI tautinių šokių šventės Chicagoj pasiūlyžo aplankyti ir kitus lietuvių centrus. Lankėsi Clevelande, Hamiltone, Toronte, Bostone, New Yorke, Washingtone, St. Petersburg, Miami. Iš ten grįžo į Braziliją.

Nemuno šokėjai, iš viso 27 asmenų grupė, dviem autobusais į New Yorką atvyko liepos 17 popietę ir apsistojo Kultūros Židinyje. Pirmą vakarą sutikime juos pasveikino Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis ir LJS New Yorko skyriaus pirm. R. Balsys. Šiek tiek susipažinę su New Yorku ir jo lietuviais, Brazilijos šokėjai liepos 19 vėlyvą vakarą išvyko į tolimesnę kelionę. Juos čia globojo privati iniciatyva, suorganizuota V. Alksnimo.

Namų šildymo ir kanalizacijos reikalais (Heating installation and repairs, plumbing), norint pakeisti alyvos šildymą ir gazo sistemą ir pan., galima kreiptis į Antaną Škerį, Jr. Telef. 212 847-5642.

Pavergtų Tautų savaitę New Yorke minint, liepos 13 New Yorko Centrinio Parko muzikos aikštėj vyko speciali programa. Čia matyti gausios lietuvių grupės dalis. Nuotr. L. Tamošaičio

kalba. Lietuviškos mišios būna 11:30.

Žmonių prisirinko pilna koplyčia. Iš zakristijos pajudėjo procesija, nešdama priekyje kryžių. Mišias koncelebravo net devyni kunigai: Tėv. Jurgis Gailiūsis, koncelebracinis mišių vadovas, Tėv. Leonardas Andriekus, Tėv. Viktoras Gidžiūnas, Tėv. Petras Baniūnas, visi šiemet švenčią savo kunigystės 40 metų sukaktį. Prie jų dar prisidėjo Tėv. Justinas Vaškys, kuris šiemet mini savo kunigystės 45 metų sukaktį. Tėv. Paulius Baltakis, pranciškonų provincijolas, Tėv. Steponas Ropolas, Tėv. Jonas Bacevičius, visi pranciškonai, ir prel. Vytautas Balčiūnas iš Putnamo.

Gražų pamokslą pasakė Tėv. Leonardas Andriekus. Jis nekalbėjo apie sukaktuvinį nuopelnus, bet bendrai išrinko kunigystės prasmę ir esmę.

Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras, sustojęs vidury koplyčios, giedojo labai pakiliai ir įspūdingai. Chorui vadovauja kompozitorius Julius Gaidelis. Pradžioje sugiedojo Pulkim ant kelių, paskui giedojo kun. Gedimino Šukio Taikos karalienės mišias. Jų tarpuose dar pagiedojo ir Julius Gaidelio sukurtas giesmes — Skaisčioji Marija, Benamio malda ir pabaigai — Teka nuo amžių.

Koplyčia buvo gražiai papušta gelėmis. Vitražai žėrėte žėrėjo pilni vidudienio saulės. Kvepėjo smilkalai. Tai sudarė šventiška pakilią nuotaiką.

Po medžiais plačiašakiais...

Tuoj po pamaldų sujudo visa didžiulė aikštė. Aplink automobilius, autobusus, žmonių būrelius. Vieni varsto savo vežimus ir ten turi atsivežę šio bei to. Susėda po medžiais kaip lietuviškuose ataiduose. Užkandžiauja.

Dauguma skubina į vasarnamio valgomąjį. Čia reikia laukti eilutėje, kol tu gausi pietų davinį. Kaip paprastai — tie pietūs lietuviški — lietuviškos dešros, kopūstai, viščiukas, daug įvairių daržovių, kava.

Gavę savo pietus, vieni valgo valgykloje, kiti sėda lauke prie stalų. Lauke nėra taip tvanku, kaip viduje, nes čia pūsteli gausus vėjelis.

Po didžiaisiais aikštės medžiais prasideda didelis judėjimas. Čia viso pikniko širdis. Čia sukasi du didžiuliai laimėjimų ratai. Tai tradiciniai piknikų ženklai. Rodos, be jų ne nebūtų pikniko. Ant stalo yra surašyti numeriai iki dešimties. Ant tų numerių reikia dėti pinigą. Paskui suką ratą. Jei išsuka tavo numerį, tai laimi. Sumoka net bent kelis kartus daugiau. Jei tavo numerio neišsuka, viską nušluoja sukėjas. Supila į kasa.

Tas ratų sukėjas buvo Justinas Bruozis iš Worcesterio, Mass. Jis turi gražų ir skardų balsą, moka išdaigas krėsti, užkalbinti ir įtraukti į žaidimą. Metai iš metų jis čia atvažiuoja ir

suka tą laimės ratą, tuo patar naudamas pikniko rengėjam.

Buvo ir antras žmogus, taip pat specialistas rato sukėjas. Tai Edmundas Augūnas su savo sūnumi Raimundu. Jis atvyko net iš Montrealio specialiai šiai šventei — piknikui.

Šalia buvo stalai su gėrimais, pyragaičiais, saldainiais, žaislais. Netoliese stovėjo juodas automobilis su lietuviškų temų plakatais — Gedimino pilimi, užrašais, kuriuos klijuojama ant automobilio. Juos visus suorganizavo ir pagamino Gintaras Karosas. Dabar jo paties nebuvo. Budėjo kitas jaunuolis su amerikoniška balta šiaudine skrybėle, ant kurios šono buvo užrašyta — Labas. Vėjas gausius pūsteli į jo stalą, ir tie užrašai, plakatai ima skristi.

Prie vieno staliuko matau atostogaujančią prancūzė iš Kanados. Ir ji atėjo į talką parduoti. Čia visi stengiasi įsijungti į d arba. Taip prie vartų pakaitomis stovi atostogautojai. Prie visos eilės stalų stalių irgi matai atostogautojus.

Prie didžiųjų durų šešelyje net keli stalai. Ir ten vyksta prekyba. Ties gražiąja pušimi stasas su lietuviškomis knygomis.

Iki programos dar yra daug laiko. Dabar visi svečiuojasi. Susitinki čia visokias žmonių, iš kitų miestų, senokai matytų. Taip ir užsimezga kalba. Atvykę lanko atostogaujančių kambarius ir ten pasikalba, užkandžiauja, girkšnoja. Visą laiką per garsiakalbius skamba lietuviška muzika — dainuoja solistai, estradiniai dainininkai.

Dainų programa

Choras sustoja visai prie vasarnamio aikštelės. Popiečio saulė stipriai šviečia į choristų veidus. Ji dar karštoka, nors jau yra 4:30 v. popiet. Pastatytas ir pianinas. Ateina maestro Julius Gaidelis. Visada jis toks paprastas, šiltas. Be didesnių įžangų pradeda koncertą. Diriguoja su temperamentu gerai valdydamas chorą.

Choras dainuoja gerai, bet čia yra išstatytas lauke, kur aplinkui nemažas judėjimas, šnarėjimas. Dar ir vėjas pučia. Atokiau stovėdamas, girdi banguojantį dainavimą, bet jis pagauna tave. Miela klausytis. Visas repertuaras lietuviškas, dominuoja liaudies dainos.

Kalba Tėv. Paulius Baltakis

Dainom įpusėjęs, kalbėjo pranciškonų provincijolas Tėv. Paulius Baltakis. Jis pasveikino visus atvykusius į šią metinę šventę. Toliau prisiminė šios dienos sukaktuvinius, kurie daug trūksė, kuriant lietuvius pranciškonus Amerikoje. Prisiminė Tėv. Justiną Vaškį, lietuviškos provincijos kūrėją, Tėv. Leonardą Andriekų, poetą, kuris savo literatūriniais talentais išpopuliarino pranciškonų vardą. Tėv. Jurgį Gailiūšį, ilgametį provincijolą, kuris sugebėjo administruoti ir įkurti naujus vienuolynus, Tėv. Petrą Baniū-

ną, kuris pasižymėjo savo finansiniais gabumais, išgelbėjo Darbininką iš finansinės krizės, stambiais įnašais prisidėjo prie Kultūros Židinio statybos, prie vienuolyno įkūrimo St. Petersburg, Fla.

Dekojo visiem už atliktus darbus. Toliau prašė melstis, kad būtų daugiau pašaukimų į kunigus, į vienuolius. Prisiminė ir Pavergtųjų tautų savaitę.

Po jo kalbos vel dainavo choras.

Tautiniai šokiai

Jau 30 metų, kaip čia atvyksta Onos Ivaškiens vadovaujama tautinių šokių grupė iš Bostono. Šiemet toji grupė buvo ką tik grįžusi iš Šeštosios tautinių šokių šventės Chicagoje. Visa grupė buvo pakilioje nuotaikoje.

Šokiams vadovavo Ona Ivaškienė ir jos sūnus Gediminas, kuris pranešinėjo apie šokus.

Šokėjai, apsilikę tautiniais drabužiais, šią karštą popietę nemažai vargo, bet pašoko grakščiai ir patraukliai. Šokiai buvo iš tautinių šokių šventės repertuaro. Publika jiems šiltai paplėjo.

Kalba Tėv. Jurgis Gailiūsis

Programos pabaigoje kalbėjo šio vienuolyno viršininkas Tėv. Jurgis Gailiūsis. Pirmiausia jis padėkojo Brocktono Šv. Kazimiero parapijos chorui už gražų giedojimą, Bostono šokėjams, jų vadovams — Onai Ivaškienėi ir jos sūniui Gediminui Iškaikai. Prisiminė ir tai, kad grupė čia lankosi nuo pat šio vienuolyno įsteigimo. Padėkojo visiems organizatoriams, talkininkams.

Po jo kalbos buvo laimėjimų traukimai, kuriuos pravedė Tėv. Jonas Bacevičius. Kaip įprasta, tokių piknikų metu laimėjimam leista daug įvairių daiktų.

Grojo dar muzika, bet žmonės ėmė staiga skirstytis. Jau buvo šešta valanda vakaro. Tai pro vartus skubėjo automobiliai, sunkiai linguodami ir maurodami, ritosi ir autobusai.

Aikštė liko tuščia, primėtyta popierieliu, dėžučių. Pražė lietuvių diena — piknikas. Šiemet jis praėjo sėkmingiau, nei kitais metais. Sutraukė kur kas daugiau publikos.

Kitą dieną vel vienuolyno gyventojai vežė stalus ir dėjo į sandėlius. Kitiem metam visa padėjo.

Pagerbimo pietūs

Liepos 14, pirmadienį, vienuolyno viršininkas Tėv. Jurgis Gailiūsis surengė pagerbimo pietus jubiliatams ir svečiams. Pietų metu sugiedota Ilgiausių metu. Kalbėjo visi sukaktuviniai, prisimindami s avo nueitą kunigystės kelią, gyvenimą vienuolyne. Visus sveikindamas, kalbėjo ir provincijolas Tėv. Paulius Baltakis. Viso buvo pakaiytos šešios kalbos.

Pietum buvo pakviesta ir vienuolyno artumoje atostogavusi Marytė Šalinskienė su savo dviem broliais ir seserim. Buvo dar ir kitų svečių.

Tolimieji Brooklyno svečiai išvyko liepos 15, antradienį. O vasarvietėje toliau ritosi gražios vasaros dienos. (p.j.)

(Bus daugiau)